

OBČINA HODOŠ

HODOS KÖZSÉG

**Vesele, blagoslovljene Božične praznike, ter Srečno Novo leto 2014
Kellemes, áldásos karácsonyi ünnepeket, B.Ú.É.K. 2014**

Dobitniki priznanj in slavljeni 14. Občinskega praznika – A 14. Községi ünnep kitüntetjei és az ünnepeltek

Izdaja občina Hodoš – Hodos község jelenteti meg

Naslov uredništva - a szerkesztőség címe:

Glasilo Ōrség – Ōrségi Hírlap, Hodoš št. 52, 9205 Hodoš – Hodos

Grafična podoba in tisk - grafikai alakja és a nyomtatása: M. A. M. d.o.o

Celje, Puconci 373

Naklada-példányszáma: 200 izvodov-példány

Uredniška opomba: Besedila prispevkov, ki jih je sprejelo uredništvo od posameznikov izven občine objavljamo v celoti nespremenjene in ne lektorirane takšne, kot so jih posredovali posamezni avtorji. Zato za morebitne pravopisne ali vsebinske napake uredništvo ne odgovarja.

Glasilo je vpisano v register javnih glasil pod zaporedno številko 485.

Glasilo ni naprodaj, prejme pa ga vsako gospodinjstvo v občini Hodoš brezplačno.

A hírlap nem vásárolható meg. Hodos község minden háztartása ingyenesen kapja kézhez.

Telefon: 00386 (02) 559-80-21, Fax: 00386 (02) 559-80-20, e-mail: obcina-hodos-kozseg@siol.net

Uredniški odbor-szerkesztőség:

Rudolf Bunderla, odgovorni urednik - felelős szerkesztő
Rozalija Totić, pomočnik urednika - szerkesztő helyettes
Novak Császár Jolán, lektorka - lektor
Liljana Gal, lektorka - lektor

Spoštovane občanke, spoštovani občani.

Preden bi začeli s prebiranjem Božično Novoletne izdaje glasila 2013, mi dovolite, da vas na kratko seznanim o nekaterih dogodkih, ki so se dogajali v naši občini. Mesec december je tudi mesec radosti, veselja, obdarovanja, zato Vam želim, da se imate v tem času kar se da najlepše. Konec leta je in to po navadi tudi izkoristimo, da se ozremo po dosežkih tega leta.

Občina Hodoš, je v tem letu uspela realizirati načrtovana dela. Na področju investicije v infrastrukturo smo načrtovali dva projekta in sicer zunanja ureditev vaško-gasilskega doma z asfaltiranjem dvorišča na Krplivniku, ter izgradnjo parkirišča pri novem pokopališču na Hodošu z ureditvijo okolice.

Dokončna ureditev parkirišča s postavitvijo razsvetljave in barvanjem parkirnih mest, je načrtovano v začetku leta 2014. Največji projekt Komasacija Hodoš III., je prav tako v zaključni fazi, za katero se v kratkem pričakuje izdaja odločb. Vsem lastnikom in uporabnikom kmetijskih zemljišč se ob tem zahvaljujem za sodelovanje, prav tako komisiji in komasacijskemu odboru. Po končanih dodelitvah novih parcel, smo v naselju Hodoš začeli s strojno zemeljskimi deli, s čimer smo lastnikom kmetijskih zemljišč zagotovili dodatne obdelovalne površine. V prihodnjih

dneh, mesecih, še pred spomladanskimi opravili, bomo začeli z urejanjem priključkov na kmetijska zemljišča tam, kjer bo to potrebno, oziroma tam, kjer še tega ni.

V letošnjem letu smo gostili naše drage prijatelje iz pobratene občine Hodoš iz Slovaške.

Obiskali so nas tamkajšnji upokojenci z delegacijo, s katerimi smo preživelih zelo lepe trenutke. Kar nekajkrat smo bili gostje v omenjeni občini Hodoš na Slovaškem, o čemer želim izraziti moje čudovite občutke, saj smo tam vedno sprejeti s tako velikim spoštovanjem, radostjo, da ni človeka na svetu, ki tega v srcu ne bi čutil. Zato se ob tej priložnosti v svojem imenu in v imenu vseh občank in občanov zahvaljujem mojim dragim prijateljem iz Slovaške na čelu z kolegom Županom Balódi Lászlójem s svojimi sodelavci, za dobro sodelovanje.

V letošnjem letu smo imeli čast, da smo lahko obiskali še eno občino Hodoš in sicer v Romuniji, z imenom Jako Hodos, s katerimi smo s pomočjo Župana občine Somlószőlős, gospoda Bodnár György-a iz Madžarske, navezali zelo tesne prijateljske stike. Ob obisku pri njih, na 1. srečanju družin Jako Hodos in svečani predaji obnovljene osnovne šole, so nas zelo prisrčno in gostoljubno sprejeli tamkajšnji Župan g. Nagy Miklós,

Podžupan g. Kendi Dezső z delegacijo ter tamkajšnji prijazni domačini, ki so poskrbeli, da smo se počutili kot doma.

Velika pridobitev naše občine je tudi izgradnja Centra starejših na Hodošu, kjer je kar nekaj naših občanov dobilo zaposlitev. Zato iskrena hvala direktorju SVZ Hrastovec, g. mag. Josipu Lukač ter celotnemu kolektivu delavcev Centra starejših, ki skrbijo zato, da se vsi skupaj v občini in stanovalci Centra starejših dobro počutimo. Pri vsem tem nam je v veliko podporo tudi ECO Hodoš, s katerimi smo v preteklem obdobju vzpostavili zelo dobre stike in skupaj skrbimo za šibkejše člane naše skupnosti. Naj jim dobri Bog poplača vse njihove dobrote.

Ker je v tej izdaji glasila kar veliko prispevkov, kjer so tudi opisane vse aktivnosti v naši občini, se še želim na koncu zahvaliti vsem, ki ste občini, pa tudi meni, pomagali in me podpirali. Zato iskrena hvala Občinski upravi, članici in članom Občinskega sveta Občine Hodoš, vsem komunalnim in javnim delavcem občine, Madžarski narodni samoupravni skupnosti Občine Hodoš, vsem društvom in sekcijam znotraj društva, Javnemu zavodu za turizem in promocijo Občine Hodoš. Ni prireditelj, kjer naši najmlajši iz občine ne bi popestrili program s svojimi nastopi. Zato se zahvaljujem kolektivu DOŠ Prosenjakovci, skupaj s PDOŠ in VVE Hodoš.

Tudi v nadaljevanju prebiranja članka se boste lahko prepričali, da se je v naši občini zvrstilo kar nekaj prireditelj. Pri vsem tem je sodelovalo veliko število prostovoljk in prostovoljcev, ki se jim ob tej priložnosti prav tako zahvaljujem, med katere sodijo tudi samostojna podjetja-podjetniki, kot Bistro Metuljček, ki so s svojimi prostovoljnimi prispevki prispevali k prijetnejšemu vzdušju.

Spoštovani. Ta izdaja Božično-Novoletnega glasila, je zadnje glasilo tega mandatnega obdobja 2010-2014 Občine Hodoš. Kot sem že nedavno javno povedal na prijetnem srečanju upokojencev naše občine, se Vam v prvi vrsti zahvaljujem za vašo podporo, razumevanje in strpnost. V čast mi je bilo služiti Vam, ki si zaslužite najboljše. Mogoče se včasih ni vse izteklo tako, kot bi si želeli, vendar mi verjemite, da sem si vedno želel le to, da ste zadovoljni Vi, za kar sem bil pripravljen žrtvovati marsikaj. Zato Vas prosim, da mi odpustite, če sem Vas kdajkoli prizadel. Vedite pa, da nikoli ni bilo namerno. Sam sem prepričan, da je ponos in dobrota človeka v

tem, ko smo sposobni in zmožni oprostiti sočloveku ter obrniti novi list življenja-življenje upanja.

Vsem Vam in Vašim najdražjim želim vesele, blagoslovljene Božične praznike ter Srečno Novo leto 2014.

Rudolf BUNDERLA, Župan Občine Hodoš

Tisztelt polgártársaim!

Még mielőtt belekezdenének községi hírlapunk 2013-as évi karácsonyi-újévi számának olvasásába, engedjék meg, hogy röviden beszámoljak a községünkben lezajlott néhány eseményről.

Mivel december a vidámság, az öröm és az ajándékozás időszaka, engedjék meg, hogy én is minden szépet és jót kívánjak önöknek. Az év vége pedig kiváló alkalom arra, hogy visszatekintsünk a mögöttünk lévő évben megtett útra.

Hodos Községnek sikerült teljesítenie az idei évre kitűzött terveit. Az infrastrukturális beruházások terén két projektet valósítottunk meg, és pedig rendbetettük a kapornaki tűzoltó- és faluotthon környékét és leaszfaltoztuk az udvart, továbbá a hodosi újtemetőnél parkolót alakítottunk ki, és rendeztük a környezetet. A parkoló végleges rendezését, a közvilágítás bevezetését és a parkolóhelyek felfestését 2014 elején tervezzük elvégezni.

Befejező szakaszához közeledik legnagyobb projektünk, a Hodos III. tagosítási projekt, és hamarosan várható a határozatok kibocsátása. Köszönetet

mondunk a tulajdonosoknak és a földhasználóknak az együttműködésért, valamint a bizottság és a tagosítási testület munkájáért. Az új parcellák kiosztását követően, Hodos településen megkezdjük a gépi földmunkák végzését, és ezáltal a tulajdonosok rendelkezésére újabb területeket bocsátottunk. Az elkövetkező napokban, hónapokban, de még a tavaszi munkák megkezdése előtt, ahol ez szükséges, megkezdjük a bekötőutak kialakítását.

Az idén újra vendégül láttuk a felvidéki Hódosi testvértelepülésünkéből érkező kedves barátainkat. A küldöttséggel ellátogattak hozzánk az ottani nyugdíjasok, és nagyon szép perceket töltöttünk együtt. Az említett Hodos községben már többször is vendégül láttak bennünket, és szeretném elmondani, hogy mindig csodásan éreztük magunkat, hiszen ahányszor csak megérkezünk, szívünk mélyéig hatoló tisztelettel és szeretettel fogadtak bennünket. Ezért engedjék meg, hogy a magam nevében, és községünk polgárai nevében is megköszönjem kedves felvidéki barátainknak, különösen pedig Balódi László polgármester úrnak és munkatársainak a hagyományosan jó kapcsolatokat.

Az idén olyan megtiszteltetés ért bennünket, hogy még egy Hódosra is ellátogathattunk, és pedig az erdélyi Jákó-Hódosra, amellyel Bodnár György, Somlószőlős polgármesterének hála, szintén szoros baráti kapcsolatokat alakítottunk ki. Jákó Hódoson, az 1. családi találkózón, és a felújított iskola átadásán

élvezhettük Nagy Miklós polgármester, Kendi Dezső alpolgármester és munkatársaik, valamint a kedves helybeliek vendégszeretetét, amelynek ölelésében valóban otthon éreztük magunkat.

Községünk egyik nagy vívmánya a hódosi idősek otthona, ahol néhány polgártársunk munkahelyhez jutott. Köszönetet mondok ezért a hrastoveci szociális-gondozóintézet igazgatójának, mag. Josip Lukač úrnak és az idősek otthona minden dolgozójának, akik mindent megtesznek annak érdekében, hogy községünkben, és az idősek otthonában is, jól érezzük magunkat. Nagy segítségünkre van ebben a hódosi evangélikus egyházközség is, amellyel az elmúlt időszakban nagyon jó kapcsolatokat alakítottunk ki, és közösen gondoskodunk közösségünk elesettebb tagjairól. A jó Isten fizesse meg a jóságukat.

És mivel híradónk legfrissebb számában számos cikkben számolunk be a községünkben megvalósított tevékenységekről és lezajlott eseményekről, szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik segítik községünket és az én munkámat is. Őszinte köszönetet mondok a községi hivatalnak, Hodos Község községi tanácsnokainak, a kommunális- és közmunkásoknak, Hodos Község Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösségének, az egyesületeknek és az egyesületi csoportoknak, valamint Hodos Község Idegenforgalmi és Promóciós Közintézetének. Nem múlik el rendezvény, amelyet szereplésükkel a legkisebbek ne

gazdagítanának, ezért köszönetet mondok a pártosfalvi kétnyelvű általános iskola, valamint a hodosi kihelyezett iskola és óvoda munkaközösségének is.

A cikkeket olvasgatva önök is meggyőződhetnek róla, hogy községünkben számos rendezvényt szerveztünk. Ezekben nagyon sok önkéntes segített, akiknek úgyszintén köszönöm munkájukat, köztük van néhány vállalkozó is, mint a Metuljček bisztró, amely önkéntes támogatásával járult hozzá a még kellemesebb hangulathoz.

Kedves olvasók! Hodos Községben a 2010-2014-es megbízási időszak utolsó karácsonyi-újévi híradónkat tartják kezükben. Csak megismételni szeretném azt, amit a községünk nemrégiben megszervezett nyugdíjas találkozásánál is elmondtam: köszönöm mindenkinek a támogatást, a megértést és a türelmet. Megtiszteltetés volt önöket szolgálni, hiszen csak a legjobbat érdemlik. Lehet, hogy nem mindig sikerült minden kívánságot teljesíteni, de higgyék el, mindig a legjobbakra törekedtem, az önök meglegedettségéért sok mindent hajlandó voltam feláldozni. Éppen ezért kérem, bocsássák meg nekem, ha netán bárkit megbántottam volna. Tudniuk kell, sose tettem szándékosan. Meggyőződésem szerint az ember méltósága és jósága abban rejlik, hogy képesek vagyunk a megbocsátásra, és új lapot nyitni az élet és remény könyvében.

Mindenkinek vidám, áldásos karácsonyi ünnepeket és nagyon boldog 2014-es újesztendőt kívánok!

Rudolf BUNDERLA, Hodos Község polgármestere

Spoštovane občanke, cenjeni občani!

Letošnje leto smo, kot že tradicionalno, pričeli s spomladansko čistilno akcijo, saj nam ni vseeno za naše okolje. Zbrali smo se pred Kulturnim domom Hodoš, pred Vaško-gasilskim domom Krplivnik in Vaškim domom

Domaföld ter s pomočjo občanov pobrali odpadke v Občini Hodoš.

Kulturno-umetniško društvo Goričko iz Gornjih Petrovcev je v sodelovanju z Občino Hodoš v kulturnem domu na Hodošu v mesecu aprilu pripravilo Veseli večer s humorističnimi skeči in predstavivijo goričkih svatovskih plesov. Prav tako smo v mesecu aprilu organizirali družinski pohod z vlakom po poteh Občine Hodoš. Odhod vlaka je bil z železniške postaje Murska Sobota. Pohodniki so krenili na pot izpred železniške postaje Hodoš ob 9:00 uri, kjer je bil tudi zaključek pohoda. Občina Hodoš jih je pogostila v Vaško-gasilskem domu na Hodošu.

30. aprila je sledila postavitev mlaja na nekdanjem mejnem prehodu Hodoš. V programu so nastopili otroci vrtca in šole Hodoš ter pevski zbor KUD ŐRSÉG, nakar je bilo še pripravljeno kresovanje.

Nadaljevala so se dela komasacije. Na podlagi obstoječih podatkov o izmeritveni mreži in določitvi njihovih koordinat na terenu, so bili izračunani transformacijski parametri in izvedla se je transformacija grafičnih podatkov zemljiškega katastra v novi ETRS89/TM koordinatni sistem. S pomočjo GPS tehnologije in klasičnih meritev so bili preneseni transformirani podatki na teren in zamejničeni je bil obod komasacijskega območja.

Vsi lastniki parcel, ki ležijo na obodu komasacijskega območja so bili pisno povabljeni na teren na ureditev meje med parcelami na obodu komasacijskega območja. Na podlagi terenskih meritev in mejne obravnave ter v skladu z zakonodajo je bil izdelan elaborat ureditve meje na obodu komasacijskega območja in predan pristojni Geodetski upravi v Mursko Soboto. Izveden je bil podrobni pregled terena, sondiranje terena

in vzeti so bili vzorci zemljišč za analizo. Na podlagi poročila o teksturni klasifikaciji tal je bila izdelana karta vrednotenja in elaborat vrednotenja zemljišč in vsi lastniki so bili povabljeni na razgrnitev. Razgrnitev je potekala v prostorih občine Hodoš in Upravne enote Murska Sobota v času od 05.02.2013 – 20.02.2013. Na elaborat ni bilo pripomb. Na podlagi terenskega ogleda in sodelovanja komasacijskega odbora je bil izdelan elaborat idejne zasnove ureditve komasacijskega območja. V mesecu juliju smo praznovali 14. občinski praznik Občine Hodoš. Ob tej priložnosti smo podelili občinska priznanja tistim, ki so s svojim delom in angažiranjem v občini storili nekaj več, nekaj kar jih je naredilo opazne, da so jih skupine ali posamezniki predlagali, da se jim zahvalimo na takšen način. Zlato plaketo Občine Hodoš je prejela Marija Peilschmidt iz Hodoša, Listino Občine Hodoš KUD ŌRSÉG in Bači Zsuzsanna ter župansko priznanje Nina Orban iz Krplivnika. Za najlepše urejeno družinsko hišo sta prejela priznanje Klaus in Katrin Kühnel iz Hodoša ter za najlepše rože Lili Kerčmar iz Hodoša. Ob občinskem prazniku smo tudi svečano predali svojemu namenu urejen vaško gasilski dom na Krplivniku, kjer je bila tudi razstava fotonatečaja turistične sekcije Hodoš.

Srčne mamice in Denis Malačič iz Krajinskega parka Goričko so organizirali humanitarni tek po Sloveniji, s katerim so skušali zbrati čim več denarnih sredstev za nakup modula za neinvazivno spremljanje količine CO₂ v krvi, ki bo darovan Intenzivnemu oddelku Porodnišnice Ljubljana. Tek je potekal v sedmih etapah z začetkom 1.5.2013 na Hodošu ter zaključkom 22.6.2013 v Portorožu.

V Somloszólósu je potekalo mednarodno srečanje, katerega se je udeležil župan s svojimi sodelavci. Prav tako so se udeležili tudi otvoritve šole v Romuniji in družinskega srečanja.

Občino Hodoš je na kolesu obiskal ultramaratonec Radovan Skubic Hilarij iz Zagorja ob Savi, ki se je odločil prekolesariti 211 slovenskih občin. V slovenske kraje je iz Srca Slovenije dostavil zeleno sporočilo s katerim opozarja na pomen povezovanja in varovanja okolja. Gospod Hilarij je prepričan, da je ohranjanje naravnega okolja ključ za boljšo kakovost življenja na vseh ravneh, zato je sam že skoraj več kot 30 let izvajal tako odmevne »zelene« projekte. Radovan Skubic Hilarij je ljubiteljski ultramaratonec, ki ga ljubezen do zdravega načina življenja in narave pogosto žene tudi preko fizičnih in psihičnih meja. Njegov projekt je tako podprla tudi Občina Hodoš in tega toplega popoldneva smo se srečali z njim, ko je na kolesu prišel med nas. Pričakali smo ga pred občinsko stavbo, kjer smo ga pozdravili, mu ponudili pijačo in okrepcilo.

V kulturni dvorani občine Hodoš je potekala 15. mednarodna noč netopirjev, ki ga je organiziral Javni zavod Krajinski park Goričko in Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev. Pozdravni govor je imel župan. Predavanje se je nanašalo na vpliv svetlobnega onesnaževanja na človeka in živali, nakar se je začel sprehod do evangeličanske cerkve, kjer so obiskovalci lahko prisluškovali netopirjem z ultrazvočnimi detektorji. Opazovali so tudi zvezde in planete. Projekt Postavitev igral za otroke s kratkim imenom Nova otroška igrala je projekt v katerega smo vključeni trije projektni partnerji in sicer: Občina Tišina kot vodilni partner ter Občini Hodoš in Šalovci kot partnerja v projektu. Projekt smo leta 2012 prijaviili na razpis LAS Goričko, za sofinancerska sredstva v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja Programa razvoja podeželja RS Slovenije, OS 3 – Kakovost življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva. Na razpisu smo bili uspešni in dobili odobreno sofinanciranje projekta v višini 35.841,15€. Končna vrednost projekta znaša 53.371,47€. V okviru projekta je bilo postavljenih 11 identičnih otroških igral. Igralo je sestavljeno iz dveh osnovnih igral: lesene hiške s podestom in streho, s toboganom, dvema gugalnicama, plezalno lestvijo, plezalno klančino z vrvjo in vrvno lestvijo ter iz samostojno stoječega lesenega konjička z vzmetjo.

Igralo je postavljeno pri Mladinskem domu na Hodošu, saj ga zadnje čase obiskuje veliko turistov in osnovnih šol. Organizirali smo spoznavni dan otrok obeh območij v katerem so sodelovali otroci iz OŠ Tišina, Šalovci ter podružničnih OŠ Domanjševci in Hodoš. Otroci vseh šol so skupaj preživeli en dan, najprej so se zbrali na Hodošu, nato so šli skozi Šalovce tudi na Tišino. Otroci so se drug drugemu predstavili z bogatim kulturnim programom, predstavljeni sta bili tudi madžarska in romska skupnost, nato se skupaj igrali na novih igralih, hkrati pa so izvedeli in videli posebnosti in lepote posameznih občin. Občine partnerke smo ugotovile, da imajo predvsem otroci premalo možnosti za skupno druženje (igranje), razvijanje svojih moči in spretnosti, ter da bi s postavitvijo igral omogočili ne le druženje in povečano športno aktivnost otrok, temveč tudi druženje odraslih in starejših prebivalcev. Projekt s postavitvijo igral in izvedbe spoznavnega dneva prispeva k povezovanju dveh prekmurskih obmejnih območij (avstrijskega in madžarskega), skrajnega ravninskega jugo-zahodnega in gričevnatega severo-vzhodnega dela Prekmurja, povečal je kakovost življenja krajanom na teh dveh območjih in okrepil medsebojnosedelovanje. Do 1. novembra smo uredili parkirišče pod pokopališčem na Hodošu za 26 avtomobilov. Pri tem so nam pomagali tudi naši javni delavci, čeprav so imeli veliko dela z odstranjevanjem zarasti. Sedaj so že pripravljeni na zimsko službo. Poleg tega redno vzdržujejo občinske ceste, javne poti in celotno območje občine Hodoš.

Na septembrski seji Občinskega sveta Občine Hodoš so med drugim podali poročilo o svojem delu policisti PP G. Petrovci. V lanskem letu je uspela delovati policijska pisarna na Hodošu, s katero so še bolj približali svoje usluge občanom, ki so nekako oddaljeni od policijske postaje Gornji Petrovci. Obisk policijske pisarne je vzpodbuden. Občina Hodoš je ena najbolj varnih občin na območju policijske postaje Gornji Petrovci. V letu 2011 so policisti policijske postaje Gornji Petrovci v Občini Hodoš obravnavali 7 kaznivih dejanj, od tega so bile podane 3 kazenske ovadbe in 4 poročila na okrožno državno tožilstvo, odstotek raziskanosti je bil 33,3 %, sama struktura kaznivih dejanj pa je sledeča: obravnavano je bilo 1 kaznivo dejanje s področja delovnega razmerja in socialne varnosti in sicer kršitev temeljnih pravic delavcev, na področju premoženja pa 5 tatvin. V letu 2012 je bilo obravnavanih 5 kaznivih dejanj, od teh so bile podane tudi kazenske ovadbe brez poročil, odstotek raziskanosti je znašal 60%. Sama struktura kaznivih dejanj v letu 2012 je bila sledeča: s področja kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost je bila podana 1 kazenska ovadba in sicer zaposlovanje na črno, s področja premoženja pa 4 tatvine. Ugotavljajo, da je problem predvsem premoženjska kriminaliteta, kjer gre predvsem za prodajalce določenih artiklov in zbiratelje starega železa. Na področju javnega reda in miru so v letu 2011 na območju občine Hodoš obravnavali 11 prekrškov, od tega je bil en prekršek s področja zakona o javnem zbiranju, 6 prekrškov s področja zakona o tujcih, 3 prekrški s področja zakona o varstvu javnega reda in miru ter 1 prekršek s področja zakona o zaščiti živali.

V letu 2012 je bilo obravnavanih 19 prekrškov od tega 1 prekršek s področja zakona o javnih zbiranjih, 13 prekrškov s področja zakona o tujcih, 2 prekrška s področja zakona o varstvu javnega reda in miru ter 2 prekrška s področja zakona o varstvu in zaščiti živali, v letu 2012 pa so beležili tudi eno kršitev zakona o osebni izkaznici. Glede večjih občinskih prireditev kakih večjih kršitev ne beležijo, ravno tako ne na področju nogometnih tekem. Glede cestnega prometa so v letu 2011 na območju Občine Hodoš obravnavali 7 prometnih nesreč, od tega je bila ena s telesnimi poškodbami, ostalo je materialna škoda, od skupno 6 udeleženih oseb v prometnih nesrečah sta bili 2 osebi lažje poškodovani. V letu 2012 so bile obravnavane 4 prometne nesreče, od tega 1 s telesnimi poškodbami. Pri tem je bilo skupno udeleženih 13 oseb in 1 je bila lažje telesno poškodovana. Cilje, ki so si jih zadali predvsem na področju varnosti cestnega prometa so bili doseženi. Glede nadzora državne meje v letu 2011 in 2012 ni bilo posebnosti, razen 6 oseb, ki so delale na črno na Agrosaatu.

Sprejeti sklepi Občinskega sveta:

Občinski svet Občine Hodoš potrdi Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o proračunu Občine Hodoš za leto 2013 v predlagani obliki in vsebini.

Občinski svet Občine Hodoš potrdi Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »Medobčinska inšpekcija in redarstvo« v predlagani obliki in vsebini.

Občinski svet Občine Hodoš potrdi, da se Zlata plaketa občine Hodoš v letu 2013 dodeli Mariji Peilschmidt ter Listina občine Hodoš Bači Zsuzsani in KUD Ōrség Hodoš.

Občinski svet Občine Hodoš soglaša, da se podpiše sporazum o medsebojnem sodelovanju na srečanju v Romuniji v času od 3. – 4. avgusta 2013, udeležba na srečanjih pa bo po zmožnosti.

Občinski svet Občine Hodoš potrdi sistemizacijo delovnih mest za vrtec Hodoš – šolsko leto 2013/2014 v skladu z dejansko zasedbo delovnih mest.

Občinski svet Občine Hodoš potrdi ekonomsko ceno na otroka mesečno za vzgojno varstveno enoto Hodoš, varstvo do 8 ur za kombinirani oddelek 270,00 EUR, uporablja pa se od 01. septembra 2013 dalje.

Občinski svet Občine Hodoš potrdi, da se do konca meseca novembra namesti tabla v obliki,

ki jo izbereta občina Hodoš in Madžarska narodna samoupravna skupnost občine Hodoš in da se na tablo umestijo vse pomembne točke oziroma znamenitosti.

Občinski svet Občine Hodoš potrdi da bo 1 ura čiščenja zarasti 20,00 EUR + DDV in da se z 01.01.2014 pripravi cenik za režijski obrat.

Podpiše se Aneks k najemni pogodbi številka: 35280-0002/2013-8, z dne 16.05.2013 med Občino Hodoš in Saro Kōleš iz Krplivnika 17, 9205 Hodoš - Hodos, z vsebino, da se Sari Kōleš dovoli opravljanje dejavnosti samostojne podjetnice, z registrirano dejavnostjo "raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike" v objektu EKO kmetije, Krplivnik 17, pri kateri gre za "spodbujanje trajnostnega razvoja podeželja" in obenem ustanovitev Zasebnega zavoda v interesu opravljanja dejavnosti v skladu z najemno pogodbo številka: 35280-0002/2013-8.

Gostili smo tudi upokoјence iz Slovaške ter pripravili srečanje za naše upokoјence, ki je potekalo v dvorani na Hodošu.

V mesecu decembru smo organizirali predbožično delavnico za otroke, okrasili jelko in s pesmijo pričakali svetega Miklavža, kateri je otroke tudi obdaril. Prav tako smo v mesecu

decembru postavili jelko v centru Hodoša in prižgali lučke.

Tajnica župana
Lidija SEVER

*Veliko sreče in lepih sanj,
naj Vam prinese božični dan,
Novo leto pa naj zaživi,
radosti polno brez solza in skrbi.*

Tisztelt polgártársaink!

Mivel igenis számít, milyen környezetben élünk az idei évet is a hagyományos tavaszi környezettisztító akcióval kezdtük. A gyülekező a hodosi kultúrház, a kapornaki tűzoltó- és faluotthon, valamint a domaföldi faluotthon előtt volt, ahonnan elindulva, a lakosság összefogásával, sikerült eltávolítani a szemetet Hodos község területéről.

A gornji petrovci Goričko kulturális-művészeti egyesület, Hodos Községgel együttműködve, áprilisban vidám jelenetekből álló, valamin a goričkói lakodalmas táncokat bemutató estet szervezett. Úgyszintén áprilisban szerveztük meg azt a családi vonatos túrát, amelynek a Hodos Község útjain nevet adtuk. A vonat a muraszombati vasútállomásról indult, majd a túrázók 9 órakor indultak el a hodosi vasútállomásról, amely egyben a túra célpontja is volt. A túrázókat Hodos Község a helyi tűzoltó- és faluotthonban látta vendégül.

Április 30-án az egykori hodosi határátkelőn májusfát állítottunk. A műsorban felléptek a hodosi óvodások és iskolások, valamint az ŌRSÉG művelődési egyesület népdalköre, majd a rendezvény táborfűzzel zárult.

Folytatódtak a tagosítási munkálatok. A mérési hálózat és koordináták adatai alapján megtörtént a transzformációs paraméterek kiszámítása, valamint megtörtént a földkönyvi kataszter grafikai adatainak az új ETRS89/TM koordinátarendszerbe való behelyezése. GPS technológiával és hagyományos mérések segítségével, a transzformált adatokat a terepen is megjelölték, majd megtörtént a tagosítási terület határvonalának kijelölése. A tagosítási térség területén lévő földterületek tulajdonosait írásban idézték a terepre, ahol rendezték a parcellák közötti határvonalakat. A terepi mérések és a határvonalak vizsgálatát követően, a jogszabályok értelmében elkészült a tagosítási térség határvonalainak kijelöléséről szóló dokumentum, amit átadtunk az illetékes muraszombati geodéziai hivatalnak. Megtörtént a terület részletes bejárása, a terep szondázása, valamint a talajelemzéshez szükséges mintavétel. A talaj-textúra besorolási jelentés alapján elkészült az értékelési térkép, valamint a földterületek értékelésével kapcsolatos kimutató, amelyek bemutatására az összes tulajdonos meghívót kapott. A dokumentáció 2013. február 5-től 2013. február 20-ig, a hodosi községi hivatalban, valamint a muraszombati közigazgatási hivatalban volt látható. A dokumentumhoz észrevétel nem érkezett. A terep bejárása és a tagosítási bizottsággal történő együttműködést követően elkészült a tagosítási terület ötlettervezetere vonatkozó dokumentum.

Júniusban ünnepeltük Hodos Község 14. ünnepét. Ebből az alkalomból elismerésben részesítettük azokat, aki kiemelkedően hozzájárultak közösségünk fejlesztéséhez, így egyének, illetve csoportok javasolták, hogy ily módon fejezzük ki nekik köszönetünket. Hodos Község arany plakettjét a hodosi

Peilschmidt Marija, Hodos Község oklevelét az ŌRSÉG művelődési egyesület és Bači Zsuzsanna, a polgármesteri elismerést pedig a kapornaki Nina Orban vehette át. Az idén a legrendezettebb házáért járó díjban a hodosi Klaus és Katrin Kühnel részesült, a legszebb virágoskert tulajdonosi címet pedig szintén a hodosi Lili Kerčmar vette át. A községi ünnep alkalmából ünnepélyes keretek között átadtuk rendeltetésének a felújított kapornaki tűzoltóotthon, amelyben egyidejűleg megnyílt a hodosi fotószekció kiállítása is.

A Goričko Natúrpark jószívú anyukái és Denis Malačič humanitárius futást szerveztek Szlovéniában, amelynek célja az volt, hogy minél több adományt gyűjtsenek be a ljubljanoi szülészet intenzív osztályának a vér széndioxid szintjének fájdalommentes méréséhez szükséges készülék vásárlására. A futás hét szakaszban zajlott, 2013. május 1-jén indult Hodosról, és 2013. június 22-én, Portorožban fejeződött be.

A Somlószőlősön szervezett nemzetközi találkozó a polgármester és munkatársai is részt vettek. Űgyszintén részt vettek az erdélyi iskolamegnyitón és a családok találkozóján is. Hodos községbe ellátogatott a Zagorje ob Savi településen élő Radovan Skubic Hilarij maraton kerékpáros, aki elhatározta, hogy végigbringázza a 211 szlovén község területét. "Szlovénia Szívéből" zöld üzenetet hozott, amellyel az együttműködés és a környezetvédelem fontosságára kívánta felhívni a figyelmet. Hilarijnak meggyőződése, hogy a környezetünk megőrzése minden szinten javítja az emberi életminőséget, így jómaga már több mint három évtizede szervez nagy visszhanggal járó, "zöld" projekteket. Radovan Skubic Hilarij műkedvelő hosszú távú kerékpáros, akit az egészséges életmód és a természet iránti szeretete időnként kiemelkedő fizikai és szellemi erőfeszítésekre ösztönöz. Projektjét Hodos Község is támogatta, így örömmel fogadtuk, amikor kerékpárjával begurult hozzánk. A községi hivatal előtt köszöntöttük, majd frissítővel kínáltuk.

A Goričko Natúrpark és a denevérek tanulmányozásával és védelmével foglalkozó szlovén egyesület Hodos Község kultúrtermében szervezte meg a 15. nemzetközi denevérszakát. A rendezvényt a polgármester köszöntötte. Az előadások a fényszennyezettségnek az emberre és az állatokra gyakorolt hatását taglalták, majd a

résztevők az evangélikus templomhoz sétáltak, ahol ultrahangos detektorokkal figyelték az ott lakó denevéreket, továbbá a csillagokat és a bolygókat.

A játékszerek telepítésével kapcsolatos, Űj gyermekjátékszerek elnevezésű projektben három partner együttműködése folyik, és pedig a vezető partner Tišina önkormányzata, a két projektpartner pedig Hodos és Šalovci önkormányzata. A projekttel 2012-ben pályáztunk a LAS Goričko pályázati kiírásán, és megvalósításához az Európai Vidékfejlesztési Mezőgazdasági Alapból, illetve a Szlovén Köztársaság OS 3 – Vidéki életminőség javítása és a vidéki gazdaság diverzifikálása Vidékfejlesztési Programból kértünk támogatást.

A pályázatunkat kedvezően bírálták el, és így 35.841,15€ támogatásban részesültünk. A projekt teljes értéke 53.371,47€. A projekt keretén belül 11 azonos gyermekjátékszótér jött létre, amely az alábbi játékszerekkel van felszerelve: egy faházikó, csúszda, két hinta, mászó létra, kötéllel ellátott mászó fal, kötélmászó, valamint egy rugós fa hintaló. A játszótér a hodosi ifjúsági központnál alakítottuk ki, mivel azt egyre több turista és általános iskolás látogatja. Megszerveztük a

projektben együttműködő térség gyerektalálkozóját, amelyen a tišinai, a šalovci valamint a domonkosfai és a hodosi általános iskolák, illetve ezek kihelyezett tagozataiba járó tanulók vettek részt. A gyerekek együtt töltötték a napot. A gyülekezés Hodoson volt, innen először Šalovcra, majd Tišinára mentek. Közben gazdag kulturális programmal mutatkoztak be egymásnak, majd bemutatkozott a magyar és a roma közösség is, végül pedig az új játszótereken együtt játszottak és zsbongtak, közben pedig ismerkedtek az egyes települések sajátosságaival és látnivalóival. A projektben résztvevő önkormányzatok megállapították, hogy a gyerekeknek nem sok alkalmuk van a találkozássra (együtt játszani), a sportolásra és képességeik közös fejlesztésére, így a játszóterek kialakításával nem csak a gyerekeknek, hanem a felnőtteknek és az idősebbeknek is lehetőségük lesz a gyakoribb találkozásokra, együttlétekre. A játszóterek létrehozását támogató projekt nem csak a két (osztrák és magyar) határ menti szlovén térséget kapcsolta össze, hanem a Muravidék északkeleti részében lévő síksági és dombvidéket is, közben javította az itt élők életminőségét és újabb kapcsolatok kialakítását teszi lehetővé.

November 1-ig 26 gépkocsi részére alakítottunk ki parkolót a hodosi temető alatt. Ebben nagy segítségünkre voltak a közmunkaprogramban dolgozók is, hiszen a terep megtisztítása nem kis feladatnak bizonyult. Emellett rendszeresen karban tartják a községi utakat, a közutakat és Hodos község teljes területét.

Hodos Község községi tanácsának szeptemberi ülésén többek között a gornji petrovci rendőrség rendőrei adtak jelentést az elvégzett munkáról. Az elmúlt évben Hodoson is működött körzeti megbízotti iroda, és ezzel még közelebb kerültek a polgárokhoz, akiktől távolabb esik a gornji petrovci rendőrség. A körzeti megbízotti iroda látogatottságával elégedettek. Hodos község a gornji petrovci rendőrséghez tartozó térség egyik legbiztonságosabb községe. A gornji petrovci rendőrség munkatársai 2011-ben, Hodos községben, 7 bűncselekményt vizsgáltak, és három esetben kezdeményeztek büntetőeljárás, négy esetben az ügyészséghez továbbították az ügyet, a bűncselekmények felderítési aránya 33,3 %, a bűncselekmények összetétele pedig a következő volt: 1

munkaügyi és szociális védelmi bűncselekmény, és pedig a dolgozók alapjogainak megsértésével, míg vagyoni elleni bűncselekmény kategóriában 5 lopás történt. A 2012-es évben 5 bűncselekményt vizsgált a rendőrség, ezek büntetőeljárás kezdeményezésével folytatódtak, a felderítési arány pedig 60% volt. 2012-ben a következő volt a bűncselekmények szerkezete: munkaügyi és szociális védelmi bűncselekmény kategóriában 1 büntetőeljárás indult, és pedig feketemunka miatt, a vagyoni elleni bűncselekmény kategóriában 4 lopást jegyeztek fel. A megállapítások szerint elsősorban a vagyoni elleni bűncselekmények vezetnek, itt a különböző árucikkek értékesítése és az ócskavas gyűjtése kapcsán történik bűncselekmény. Hodos községben, 2011-ben a csendháborítás terén 11 szabálysértés történt, ebből egy szabálysértés a gyűjtésről szóló, míg 6 szabálysértés az idegenrendészeti törvénybe ütköző cselekedet volt. Három szabálysértés történt a közrend ellen és 1 szabálysértés az állatvédelmi törvény alapján. 2012-ben a rend őrei 19 szabálysértéssel foglalkoztak, 1 a gyűjtésről szóló törvénybe ütközött, 13 az idegenrendészeti jogszabályok sérelmére, 2 szabálysértés a közrendről szóló törvény alapján és úgyszintén 2 az állatvédelmi törvény megsértésével. 2012-ben a személyi igazolvánnyal kapcsolatos törvényt egy esetben sértették meg. Sem a községben szervezett nagyobb rendezvények, sem pedig a focimeccsek kapcsán lényegesebb szabálysértéseket nem tapasztaltak. A közlekedésbiztonság terén 2011-ben, Hodos községben 7 közlekedési balesethez hívták a rendőrséget, ebből egynél jeleztek személyi sérülést, a többiekénél csak anyagi kár keletkezett, a közlekedési balesetek által érintett 6 személy közül 2 személynél történt nyolc napon belüli sérülés. A 2012-es évben 4 közlekedési balesethez mentek ki a rendőrök, egy esetben történt személyi sérülés. A közlekedési balesetek 13 személyt érintettek, 1 személynél történt enyhébb sérülés. A közlekedésbiztonsági célokat sikerült elérni. Az országhatár ellenőrzése során, 2011-2012-ben nagyobb szabálysértéseket nem tapasztaltak, kivéve az Agrosaat vállalatnál feketén dolgozó 6 személyt.

A Községi Tanács által elfogadott határozatok: Hodos Község Községi Tanácsa a beterjesztett formában és tartalommal elfogadta Hodos

Község 2013-as évi költségvetési rendeletének módosítását és kiegészítését.

Hodos Község Községi Tanácsa a betervezett formában és tartalommal elfogadta a "Községközi felügyelőség és rendészet" közös községi hivatal hatóságának megalapításáról szóló rendelet módosításait és kiegészítéseit.

Hodos Község Községi Tanácsa elfogadta, hogy Hodos Község 2013-as évi Arany Plakettjében Peilschmidt Marija, Hodos Község Okiratában pedig Bači Zsuzsanna és az Ōrség művelődési egyesülete részesüljön.

Hodos Község Községi Tanácsa egyetért azzal, hogy 2013. augusztus 3-4-én, Romániában aláírásra kerüljön az együttműködési megállapodás, a találkozókra való részvételt lehetőségekhez mérten biztosítja.

Hodos Község Községi Tanácsa jóváhagyja a hodosi óvoda 2013/2014-es tanévre vonatkozó, a munkahelyek tényleges betöltöttségével összhangban elkészített munkaköri leírását.

Hodos Község Községi Tanácsa jóváhagyja a hodosi óvodai ellátás havi gazdasági díját, és pedig 8 órára, a kombinált tagozatban 270,00 EUR összegben, ami 2013. szeptember 1-jétől alkalmazandó.

Hodos Község Községi Tanácsa jóváhagyja, hogy november végéig elhelyezzék a Hodos

Község és Hodos Község Magyar Nemzeti Önkormányzat Közössége által javasolt tábla, amelyen szerepelnek a község legfontosabb pontjai, illetve nevezetességei.

Hodos Község Községi Tanácsa elfogadja, hogy a bozótos tisztításának óradíja 20,00 EUR + áfa, és hogy 2014. január 1-jével elkészítik a szolgáltatóüzem díjszabását.

Hodos Község Községi Tanácsa aláírja a Hodos Község és Sara Köleš, Kapornak 17, 9205 Hodoš – Hodos között 2013. 05. 06-án megkötött 35280-0002/2013-8. számú bérleti szerződés kiegészítését, miszerint Sara Kölešnek, az ŌKO-gazdaság, Kapornak 17 keretén belül, engedélyezi a "társadalomtudományi és humanisztikai kutatási és fejlesztési tevékenység" bejegyzett tevékenység egyéni vállalkozási formában történő folytatását, ami magába foglalja a "a fenntartható vidékfejlesztés támogatását" és a 35280-0002/2013-8. számú bérleti szerződésbe foglalt tevékenységek folytatásához a magánintézet megalapítását.

Vendégül láttuk a felvidéki nyugdíjasokat és a hodosi kultúrteremben megszerveztük a hazai nyugdíjasok találkozóját.

Decemberben karácsonyi műhelyfoglalkozást szerveztünk a gyerekeknek, karácsonyfát díszítettünk, és dallal köszöntöttük a gyerekeket megajándékozó Mikulást. Ugyancsak decemberben állítottuk fel a falu karácsonyfáját és meggyújtottuk rajta a gyertyákat.

Lidija SEVER
a polgármester titkára

*Hozzon a karácsony
boldogságot, szép álmokat,
legyen az újesztendő örömmel teli,
teljesítse a vágyakat.*

Kedves hodosi polgárok, kedves olvasók!

A legutolsó Ōrségi Hírnap óta elmúlt néhány hónap, ez idő alatt a magyar nemzetiség sok érdekes programmal gazdagította a községet. Tekintsék meg mi minden zajlott ezen időszakban itt nálunk! Minden kedves olvasónak kellemes időtöltést kívánok a MNÖK naplóhoz!

A december az egyik legszebb hónap, az emberek jobban odafigyelnek egymásra, a rohanást, a stresszt, a mindennapi gondokat a szeretet, a családi körben eltöltött napok kissé elfeledtetik. Az év vége arra is jó, hogy egy kis leltárt is készítsünk az elmúlt egy évről.

Sok minden történt, sok jó, de sajnos kevésbé jó dolgok is. A válság éles fogait még csak most kezdjük a bőrünkön érezni. A kiút talán egyre bizonytalanabb. Hogy kik a felelősök, kinek „kellene” megoldani a gondjainkat, azt senki sem tudja megmondani. De egy biztos, nem várhatunk másokra! Sajnos jobb nem lesz, amit tehetünk, az az, hogy törekedünk, ahogy a magánéletben is törekednie kell mindenkinek, ha boldogulni akar. Mi, hodosi magyarok kicsik vagyunk, de amit fel tudunk mutatni, az számos elismerést kivívott magának. Tudnak rólunk, érdeklődnek irántunk, ha csak a magyarországi médiákat figyeljük, követjük, Hodos neve sokszor felbukkan egy-egy országos tévécsatornán. Ahogy Muravidéken is számos dicséretet kapunk, és a „nálatok mindig történik valami” mondat jóleső érzés számunkra. Hiszen nem csak vagyunk, mint egy szürke folt a térképen.

Hodos Község MNÖK Tanácsa idén minden téren maximálisan működött. Lehet, hogy kívülről ezt nem így látni, de igazából nem a rendezvények szervezése a fő tevékenységünk, a rendezvény csak a „pont az i-n”. A rendezvényeket temérdek munka előzi meg, amelyeknek fontos gyökere van, például gazdasági, politikai, vagy ami a legszembetűnőbb a kultúránk megőrzése, a hagyományok és az anyanyelv ápolása. A számos kapcsolat, amit ápolunk, mind egy-egy lehetőség nekünk és a partnereinknek is.

Hadd említsek meg néhány dolgot, amit a hodosi magyar kisebbség valósított meg itt, ebben a községben: Megakadályoztuk a hodosi fiókiskola ideiglenes lezárását - ami nagy valószínűséggel nem csak ideiglenes lett volna. Három év folyamatos huzavona után végre Kapornakon és Domaföldön is nézhetők a

szlovén digitális TV-csatornák. Különböző önkéntes akciókat szerveztünk és részt vettünk, képviseltük Hodos községet, ahol csak tudtuk. Létrehoztuk Muravidék első őshonos gyümölcsös génbankját. De számos más programot is szerveztünk, a hagyományos Kapornaki találkozó és a Családok találkozója mellett gyalogtúrákra, kerékpártúrákra, filmestékre, szakmai kirándulásokra vártuk a hodosiakat. Néhányan sajnos megkérdézik, hogy mire jó ez, vagy az? Például minek kell az a gyalogtúra? Azért kell, mert a rendezvényeken együtt vagyunk, beszélgetünk, találunk közös érdeklődést, ráeszmélünk sok értékes dologra, amit például a televízió nem ad meg. Igen is szükség van mindezekre, hogy meg tudjunk maradni, hogy a fiatalabb generáció példát lásson, és hogy az idősök is jól érezzék magukat közöttünk.

A hodosi magyar önkormányzat nem azért dolgozik, hogy mindig, mindenkinek bizonyítson. Hiszen ez lehetetlen. Mindig vannak, és lesznek is elégedetlenkedők. Olyanok is lesznek, akik homokba dugják a fejüket. Mi senkit sem kívánunk meggyőzni. Mi csupán azt tesszük, ami az egységnek, a közösségnek jó, ebbe mindenki benne van, nincs szűrő, nincs kivételezés.

Muravidéken felnéznek ránk, legyünk erre büszkék és mutassuk meg, hogy igen, ezek vagyunk mi. A jövő évet már új tervekkel várjuk és „ha kell, ha nem” mi továbbra is cselekedni fogunk.

Mielőtt gondolataimat zárnám, elmondanám, hogy a munka oroszlánrésze csupán néhány ember vállát nyomja. Néhány hűséges tanácsstagét, és családtagokét. Akiknek ezért nagy köszönet jár.

December a legmeghittebb hónap. Egy kicsit álljunk meg, nézzünk magunkba, tegyünk félre mindent és foglalkozzunk a lényeggel: a családdal! Hiszen a családdal az, akiktől őszinte érzelmeket kapunk, és akik mindig mellettünk állnak, akiktől mindig új erőt meríthetünk.

Mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kívánok Hodos Község MNÖK Tanácsa és a saját nevében.

Hodos Község MNÖK elnöke:
Abraham Boris

Spoštovani občani, občanke ter bralci in bralke!

Že nekaj mesecev je minilo od zadnje številke občinskega glasila. V tem obdobju je skupnost organiziral kar nekaj prireditev za naše občane. O tem lahko bolj podrobno preberete v dnevniku MNSS-ja.

December je eden od najlepših mesecev v letu. Konec leta pa je tudi najprimernejši čas za pregled celoletnih dogodkov.

Veliko stvari se je zgodilo, veliko dobrega žal pa tudi slabega. Vedno bolj občutimo krizo, izhod iz nje pa je vedno bolj negotov. Kdo so odgovorni, kdo bi lahko ali moral najti izhod iz nje, pa nihče ne zna povedati. Ne smemo pa samo čakati, ker stanje ne bo boljše, zato se moremo sami truditi in narediti vse, kar je v naši moči. Mi tukaj živeči občani na narodnostnem mešanem območju smo majhni, ampak smo si priborili veliko priznanj. Kdor spremlja domače in tuje medije, velikokrat sliši in bere besedo Hodoš. Svet MNSS občine Hodoš je maksimalno deloval na vseh področjih. Dovolite mi, da vam predstavim le nekaj stvari, kar je skupnost uresničila v občini. Preprečili smo, da začasno zaprejo podružnico OŠ Prosenjakovci na Hodošu. Če bi prišlo do začasnega zaprtja, bi to po vsej verjetnosti pomenilo, da se vrata šole več ne bi odprla. Po treh letih smo dosegli, da lahko na Krplivniku in Domaföldu gledajo digitalne slovenske televizijske programe. Organizirali smo več prostovoljnih akcij. Zastopali smo našo občino in skupnost v Pomurju, na

Madžarskem, Slovaškem in še marsikje. Smo tudi prvi, ki smo v Pomurju uredili sadovnjak z avtohtonimi sortami sadnih dreves. Organizirali smo različne programe; Srečanje na Krplivniku, Srečanje družin, pohode, kolesarjenje, filmske večere, strokovne ekskurzije. Veliko ljudi sprašuje zakaj je to vse skupaj potrebno. Potrebno je zato, da se ljudje oziroma občani srečujemo, da se družimo, se pogovarjamo, da smo mlajši generaciji vzor, da vidijo, da se lahko starejši dobro počutijo skupaj z mlajšo generacijo. Naloga Madžarske Narodne samoupravne skupnosti občine Hodoš ni to, da bi se morala vedno dokazovati, kajti to je nemogoče. Vedno bodo in so posamezniki, ki niso in nočejo biti zadovoljni. Mi delamo to, kar je za našo skupnost oziroma za večino prebivalcev dobro, to je naše delo. V Pomurju občudujejo naše delo in aktivnosti, na kar smo tudi ponosni. Prihodnje leto pa nas čakajo novi izzivi, že v naprej načrtovani cilji, kar hočemo in moramo izpolniti. Ob koncu pa bi še rad poudaril, da to delo, ki jo opravljamo je trud nekaterih občanov, zvestih svetnikov ter družin, katerim pripada velika zahvala.

Mesec december pa je mesec vere, zato se izplača, da se trenutek ustavimo in ozremo na okrog, odložimo nepomembne stvari in mislimo in se ukvarjamo z našimi najdražjimi. Kajti družina je tista, od katere dobimo iskrene občutke, ter nam stoji vedno ob strani in nam da novo upanje.

Vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto želi MNSS občine Hodoš.

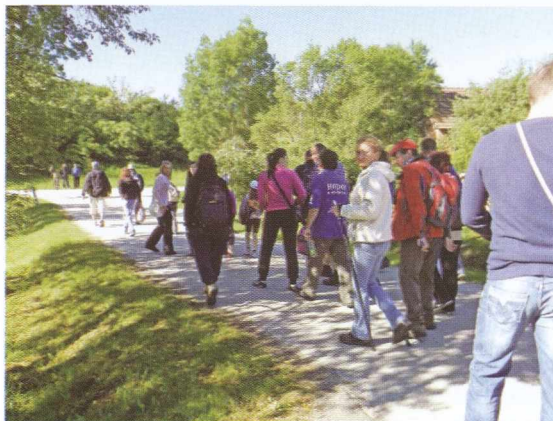
MNÖK NAPLÓ

Május 18.

Gyalogtúrán a három goricskói magyar önkormányzat

Közös programot szervezett a három goricskói magyar önkormányzat szombaton. A Hodos Községi MNÖK és a Šalovci Községi MNÖK gyalogtúrára hívta az érdeklődőket, míg a Moravske Toplice Községi MNÖK a Kercaszomoron megrendezett fűzőversenyen vett részt és a túrázók megvendégeléséről gondoskodott.

A hodosi kirándulók (28-an) Domaföldről, a helyi faluotthontól indultak neki a csaknem 16 kilométeres túrának.

A helyieken kívül sokan érkeztek távolabbról is, a felvidéki Hodosból, Grazból és Budapestről. A kirándulás résztvevői ízelítőt kaptak a goricskói dombvidékből, az útvonal az erdei ősvényeken a két szomszédos ország határvonalán át vezetett egészen az első pihenőhelyig, Szomoróig, ahol a domonkosfai túrázókkal találkoztak.

A domonkosfaiak 12 kilométeres túrát szerveztek. A falusi bolttól indultak 30-an, főleg helyiek, Pártosfalva irányában Szerdahelyre az Art Központhoz, majd le a határra a szomoróci pihenőhöz. Itt a domonkosfaiak frissítővel és süteménnyel várták a hodosiakat. A közös pihenő után Kercaszomorra már együtt indult tovább a két csoport. Ott a falu központjában megrendezett főzőversenyen a Moravske Toplice Községi MNÖK szerdahelyi csapata ebédrel várta a túrázókat.

A főzőversenyen 12 csapat indult, a szerdahelyiek bográcsgulyást készítettek, a zsűri a 3. helyezést ítélte oda nekik. A hosszabb pihenő után a túrázók újra különváltak, és visszaindultak a kiindulópont felé. A hasonló közös rendezvényeknek remélhetőleg lesz folytatása a jövőben is,

hiszen a résztvevők mindhárom községből nagyon elégedettek voltak a programmal.

Forrás: Népújság AK

Május 25. Gyümölcsös és génbank nyílt Kapornakon

„Amikor fát ültetünk, azzal a béke és a remény magvait plántáljuk a földbe” – hangzottak Abraham Boris, a Hodos Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség elnökének köszöntő szavai a szombat délutáni ünnepségen, amikor Kapornakon a néprajzi gyűjteményhez tartozó területen megvalósult a Muravidék első Tündérkertje.

A megnyitón jelen volt számos magas rangú vendég, akik egy-egy fát is elültettek: Kovács Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke, Göncz László nemzetiségi parlamenti képviselő, Horváth Ferenc, az MMÖNK elnöke, Bernard Goršak, a Goricskó Nemzeti Park igazgatója és Markovics Tibor, az Örsegi Nemzeti Park igazgatója.

A Kárpát-medencében közel 50 Tündérveterinárium létesült már, melyek valójában génbankok, a település, a vidék őshonos gyümölcsfáinak oltványait tartalmazzák. A Muravidéken elsőként a hodos magyar önkormányzat tett lépéseket ilyen módon a biológiai örökség megőrzése érdekében. Ezt ünnepelték meg szombaton Kapornakon a Skerlák-ház udvarán. – Amikor a Tündérveterinárium létrehozásának ötlete két évvel ezelőtt megfogalmazódott, már sejtettük, hogy ez egy nagy esemény lesz községünk életében.

Élő örökséget kívántunk létrehozni, és a mai nap fontos állomása terveinknek: ma elültetjük örökségünk facsémétjeit – mondta Abraham Boris elnök, aki felkarolta a gyümölcsös létrehozásának tervét. – Két évvel ezelőtt a Kapornaki Találkozó alkalmával Lendvai Kepe Zoltán muzeológus, néprajzkutató előadást tartott a gyümölcsstermesztésről, ebben szöveg a berkenye és más régi fák megőrzésének fontosságáról. Ezt az üzenetet a hodosi magyar önkormányzat meghallotta és megragadta.

Hamarosan felvettük a kapcsolatot Kovács Gyula pórszombati erdőszel, örökségvédő gyümölcsstermesztővel, Majd idén januárban elültettünk kilenc berkenyefát, ez volt az első fontos lépés. Közben már ősszel megkezdtük az oltóágak gyűjtését a községben és a Muravidéken, a mai napon pedig 46 őshonos gyümölcsfa cséméje került a földbe. A munka azonban csak most kezdődött el igazán, mindent meg kell tennünk azért, hogy kertünk hasznára legyen az itt élő embernek a jövőben. Büszke vagyok, hogy a Muravidéken elsőként mi valóstítottunk meg Tündérveterináriumot, és bízom abban, hogy mások is követik a példát."

Lendvai Kepe Zoltán tehát az egyike a szakembereknek, akik az őshonos gyümölcsöt megálmodták. Most, az álom megvalósulását jelentő nyitőünnepségen így szöveg a közönséghez: – A megváltozott éghajlat és a rohamosan terjedő új gyümölcsfajták végleges kipusztulással fenyegetik az őshonos régi fajtákat. Ez ellen csakis tudatosan, régi fajtákból kialakított gyümölcsösökkel lehet védekezni.

A szakember továbbá elmondta, hogy a magyar nyelvterületen mintegy 1000 gyümölcsfaj elnevezése ismeretes. A kapornaki Tündérveterinárium megalapításának célja pedig az, hogy ezekből, az Örsegre, Hodosra és Kapornakra jellemző gyümölcsfajtákból néhányat megőrizzen. – Nem csak értéket őrzünk és nem csak a kapornaki gyűjtemény gazdagodik, hanem talán példát is mutatunk szélesebb körben a szlovéniai és az örsegi lakosságnak is. Ha ezt a génbankot megőrizzük, akkor a tudománynak is adunk valamit. Meggyőződésem, hogy a kapornaki Tündérveterinárium biológiai értéke a következő években rohamosan nőni fog, filozófiai üzenete pedig bekerül a köztudatba.

Kovács Gyula erdőszel és örökségvédő gyümölcsstermesztő régi gyümölcsfákból kialakított génbankja a magyar nemzet értékek közé tartozik. Munkája nyomán a Kárpát-medencében már 50 Tündérveterinárium sikerült létrehozni. Ő gondoskodott a kapornaki kert facséméjeinek oltványozásáról, s a Tündérveterinárium fő szakmai segítője is ő volt. – Ez egy sikertörténet, talán az elmúlt időszaknak a legsikeresebb kezdeményezése. A Csángóföldtől a Felvidékig mindenütt vannak Tündérveterináriumok, génbankok, most pedig már a Muravidéken is. Jó irányba haladunk, hiszen ezek az értékek mára felértékelődtek. Itt, a kapornaki kertben az Örsegi őshonos

gyümölcsfái találhatóak meg. A legkorábbi érőtől a legkésőbb érőig almák, körték, cseresznyék, szilvák, berkenyék leltek otthonra. Az egyik fogyasztásra, a másik aszalásra, befőttnek, bornak, pálinkának való, mindegyik jó valamire. Meg kell őriznünk ezeket a gyümölcsfákat, hiszen ami egyszer eltűnik, az nem fog hiányozni senkinek, mert utódaink nem is tudnak majd róla, hogy létezett. Itt nem csak a fákról van szó, itt szó van a helytörténeti értékekről, a krónikákról, a gasztronómiáról. Tehát a néprajz, a kronológia mind benne van ezekben a kis Tündérkertekben – zárta gondolatait a szakember.

A ünnepély hivatalos részét követően a Tündérkert kapuján Abraham Boris, Bundela Rudolf polgármester, Kepe Zoltán és Kovács Gyula átvágta a nemzeti színű szalagot. A kertkapu kinyitása után a gyümölcsfák fogadott gondozói – magas rangú személyek, intézményvezetők, polgármesterek, magánszemélyek, adományozó családok – elültették a facseteteket, összesen 46 gyümölcsfát (téli savanyúalma, mosánszki, batul, mézeskörte, sózókörte vagy éppen Petőfi almafaja) a berkenyefák mellé. A kert perceként belül megtelt étellel, az első öntözés pedig nemsokára tavaszi eső formájában az égből érkezett.

A rendezvényt, ami szép számú érdeklődőt vonzott, kultúrműsor színesítette, melyben fellépett a hodosi Órség ME népdalköre, a Pártosfalvi KÁI énekkara és szavalói. A Tündérkert felavatását megvendégléssel zárták, illő módon a szabad ég alatt bográcspan főtt hagyományos ételeket kínáltak minden vendégnek.

Az önkormányzat a Tündérkert megvalósításához a magyarországi Bethlen Gábor Alapnál pályázott. A rendezvény kivitelezéséhez hozzásegített a lendvai MNMI és Hodos Község is.

Forrás: Népújság AK

Június 22.

Elültették a Tündérkertek Tündérkertjének fát

Szombaton a Zala megyei Nován az Együtt a Sikeres Nováért Egyesület szervezésében a novai plébánia udvarán megtartották a Tündérkertek II. Országos Találkozóját. A Muravidék képviselőjében a kapornaki Tündérkert alapítója, a hodosi magyar önkormányzat is elültetett egy körtet a Tündérkertek Tündérkertjében.

A Göcsej szívében, Nován megrendezett találkozót jelenlétével megtisztelte V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár, Szarvas József színművész, a találkozók mozgalmának elindítója, Kovács Gyula erdész, a gyümölcskertek megálmodója, valamint Ambrus Lajos író, pomológus. A rendezvényen továbbá a Kárpát-medence azon települései vettek részt, ahol már létrejött egy Tündérkert, illetve ahol a jövőben terveznek gyümölcsészeti génbankot létrehozni.

A rendezvényt V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár nyitotta meg. Köszöntőjében elmondta, hogy a Tündérkert

mozgalom varázsereje abban rejlik, hogy újjáéleszti a kertészetet, s megfoghatatlan értéket őriz meg ízek, illatok, színek formájában. Erősíti az adott közösséget és generációról generációra adja át a régi tudást. Kovács Gyula erdész a mozgalom sikerét alátámasztva elmondta, csak idén már 1140 fajta gyümölcsfának az oltóágát küldték el hozzá, és egy tucat közösség jelezte az oltóágak gyűjtését, szaporítását, megőrzését. Szarvas József színművész, a Tündérkert Találkozók elindítója elmondta, hogy az őshonos gyümölcsfák megmentésének köszönhetően a találkozók kapcsán egy új ünnep született.

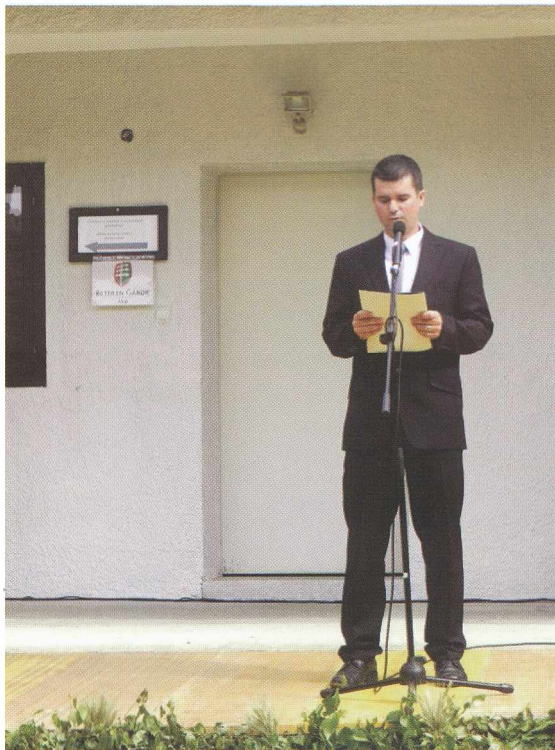
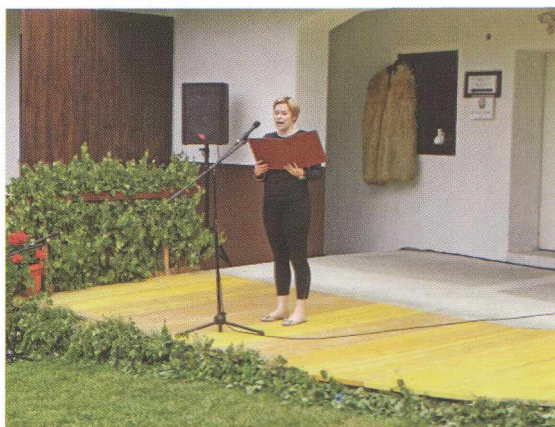
Nován a plébánia kertjében két éve alapították meg a Tündérkertet, itt több mint 100 őshonos gyümölcsfa növekedik. Az országos találkozó alkalmával az Együtt a Sikeres Nováért Egyesület a faluban létrehozta a Tündérkertek Tündérkertjét, melyben azon közösségek ültették el fáikat, ahol már létezik gyümölcsfagénbank, így a 43 gondozó között a kapornaki Tündérkert megalapítója, a Hodos Községi MNÖK – Abraham Boris elnök tanácsstagok és falubeliek társaságában – is elültetett egy mézeskörtefát. A rendezvényen a Muravidéki Magyar Gazdák és Vállalkozók Egyesületének elnöke, Balaskó József szintén jelen volt.

A délután folyamán a Jávor Pál Nemzeti Cigányzenekar biztosította a jó hangulatot. A következő országos találkozó Oszkón lesz.

Forrás: Népújság AK

Június 28. Kapornaki találkozó – Színjátszás az Örségben

Pénteken újra feléledt a kapornaki Skerlák-ház, a hagyományos Kapornaki Találkozót verőfényes napsütésben rendezte meg a hodosi nemzetiségi önkormányzat. A XXXIII. Örségi Vásár nyitó rendezvényét az elmúlt évekhez hasonlóan ezúttal is nagy érdeklődés övezte. Az örségi ember életében fontos társasági esemény volt a falusi színjátszás, ami az idei

rendezvénynek a témáját adta. Hodoson is nagy múltra tekint vissza e műkedvelő tevékenység, és a falu egykori színjátszói a kulturális élet fejlődésében kiemelkedő szerepet tölthettek be.

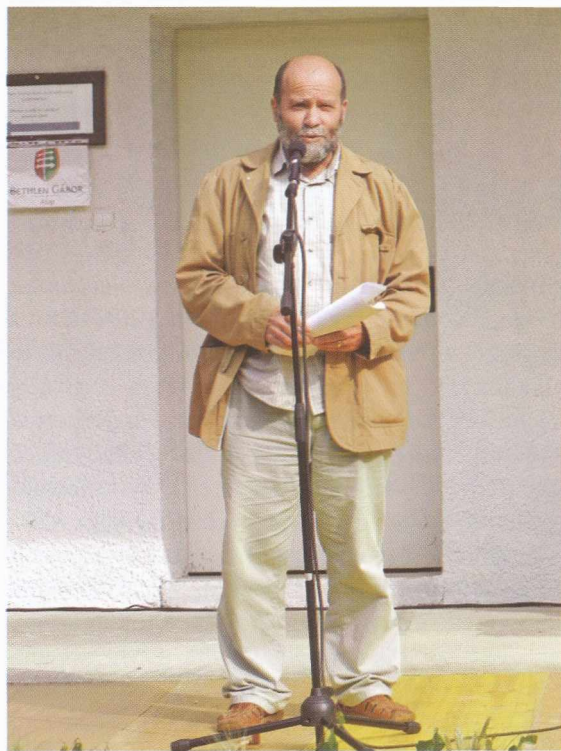
Abraham Boris, a nemzetiségi tanács elnöke köszöntőjében a hodosi színjátszás történelméről szolt, ami az írott adatok szerint egészen 1895-ig nyúlik vissza.

– 1941–45 között kapott újabb lendületet a tevékenység. A próbák a régi kántorlak termében voltak, a fellépések pedig pajtákban és színekben folytak. A hodosi színjátszók 1950-től 1967-ig egyre színvonalasabb darabokkal léptek fel. 1978-ban a faluban építeni kezdték a kultúrházat, ebben az évben mutatták be a „Kidólt a májusfa” című előadást, majd következett a Kézfogó, a Tépett rózsa, A bor, A kérők, a Zsuzsiból színésznő lesz, az Este tízkor, és a Használt koporsó is színpadra került. A darabok bemutatásához a falu minden lakosának a segítségére szükség volt, hisz össze kellett szedni a ruhát, összehordani a kellékeket, elkészíteni a díszletet.

Végezetül az elnök felsorolta az egykori színjátszók, és tanítóik névsorát. A rendezvény gazdag kulturális programot is kínált a

közönségnek. Fellépett a Hodosi ME Árgyélus gyermek-néptáncscsoportja és a bajánsényei Kerkabarka színjátszói. Szakmai előadást Gyergye Rezső, a Vasvári Színjátszófesztivál szervezője, a Vasvári Művelődési Ház igazgatója tartott.

A szervező a tájház udvarán egy kisebb kiállítást is felállított az egykori színjátszók fényképeiből és kézirataiból. A darabokból megörökített pillanatok sok szép emléket csaltak elő az egykori színjátszókból.

Kerčmar Lili:

– Az őszi, téli munkák befejezte után, az új évben kezdtünk új darabot betanulni, évente egyet. Akkoriban még azzal kezdődtek a próbák, hogy befütöttünk a kályhába, ami

annyira füstölt, hogy egymást is alig láttuk. A tanítónk idősebb Orbán Lajos volt.

A főpróba mindig nagyszombaton volt, húsvét napján pedig előadtuk a darabot. A „Kidől a májusfa” volt az első, amiben én játszottam, aztán mindig hosszú szerepeim voltak. Általában fiatal lányt játszottam, a férjem pedig rendszerint az édesapám szerepét kapta. Nagyon szép idők voltak. Nagyon szerettem jární próbákra és szerettem játszani is.

Tamaško Ilonka:

– Én már a húszas éveimtől játszottam. Eleinte az iskolában próbáltunk, később, amikor megépült a kultúrotthon, akkor pedig ott gyakoroltunk. Az egész azzal kezdődött, hogy mindenki leírta a saját szerepét, aztán olvastuk. A nagy színdarabok mind akkor voltak, mint a Csókos huszárok, a Zsellérfiú, a Piros bugyelláris, a Betyár Bandi, az Egy fertály föld, a Kidőlt a májusfa. Akkoriban fiatal szerepeket játszottam, később pedig általában öregasszonyt, de azt nagyon jól el lehet játszani, a Kézfogóban talán a legjobb szereplő voltam, akkora tapsot kaptam. Ma is szeretek visszagondolni a színjátszós estékre, nagyon

szép emlékek. Úgy van, ha az ember szeret valamit, akkor arra időt is szakít. Ma nagyon jólesett, hogy rólunk emlékeztek meg.

Forrás: Népújság AK

Augusztus 18-án

16. Családok Őrségi találkozója

Ahol a jókedv és a vidámság a házigazda

A Családok Őrségi Találkozója szinte egyet jelent mindig az önfelelt kikapcsolódással. A hodosiak talán legkedveltebb rendezvénye minden évben összehozza a barátokat, a rokonságot. Idén sem volt ez másképp.

A hodosi magyar nemzetiségi önkormányzat gazdag programmal várta az Ifjúsági Központ udvarára érkezőket vasárnap: volt íjászat, lovaglás, huszárbemutató, zene, tánc, a gyerekeknek légvár, arcfestés, mindenki megtalálhatta a számára legkedvesebb programot.

A rendezvénysátor körül már délelőtt javában folyt az előkészület. A községben működő egyesületek, az önkéntes tűzoltóegylet és a labdarúgóklub felosztotta egymás között az étel- és italpultot, így a roston sült húsok, a túros csusza és a lángos idén sem maradt el a

kínálatból. Sokak kedvence, a nyársra húzott malac is már javában forgott a parázs felett, mikor az első vendégek megérkeztek.

A program Abraham Boris, a Hodosi MNÖK elnöke köszöntőjével vette kezdetét, aki játékra és táncrea buzdított mindenkit. A zenéről Nemic Lajcsi gondoskodott, a találkozéhoz pedig már hagyományosan hozzá tartozik az ügyességi vetélkedő, aminek nyertesei idén is értékes nyereményeket vihetnek haza. Tizenkét páros vállalkozott a versengésre, a versenyszámok pedig remek szórakozást nyújtottak a játékosoknak és a nézőknek egyaránt. A harmadik helyen Cseke József és Pijnjak Atilla végzett, akik egy egész sült malac boldog tulajdonosai lettek. A második a Jonaš Alenka és Bunderla Boris páros lett, akik a Népújság kirándulásán vehetnek részt. Első pedig Totić Marina és Kerčmar Géza lett, nyereményük pedig éves magyar bérlet a lendvai színházban.

Marina és Géza unokatestvérek, nagyon szeretnek játszani, de persze nem csak a vetélkedő miatt jöttek el a találkozóra. – Nagyon örülünk, hogy megnyertük a játékot, a feladatok érdekesek voltak, nagyon jól szórakoztunk. Igazából minden évben itt vagyok a családommal, leginkább azért, hogy

találkozzak a családtagokkal és a hodosiakkal – mondta Marina.

A családok találkozásán idén újdonságnak számított a helyi turisztikai szekció standja, akik saját készítésű mézeskalácsaikat árulták.

A stand mögött álló Kerčsmár Szilviát kérdeztük, milyen az érdeklődés a termékek iránt? – Az emberek érdeklődéssel állnak meg a standunk előtt, tetszik nekik a kínálatunk és többnyire vásárolnak is.

A rendezvény mára kinötte önmagát, és közelről-távolról érkeznek az ismerősök, a baráti társaságok, a szórakozni vágyók. De a családok találkozásának megmaradt az a varázsa, ami mindig is volt, az elszármazottak

találkozója is egyben. Abraham Robert Stuttgartból érkezett családjával, Kapornakon a nagyszüleinél töltik a szabadságot. – Nagyon szép itt, minden évben eljövünk. A hangulat remek, de a legfontosabb, hogy a rokonsággal összeülünk, beszélgetünk, szórakozunk. Ilyenkor sok az ismerős, akiket már régen nem láttunk, jó velük újra találkozni.

A találkozó, melyen idén is a vidámság és a jókedv volt a házigazda, a Hodosi MNÖK és a lendvai MNMI közös szervezésében valósult meg.

Forrás: Népújság AK

Szeptember 14-én

3. Őrségi Bringás Kirándulás, határon innen és túl...

Goricskó lankáit idén is meghódították a kerékpáros kirándulók: a Hodos Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség az Őrség ME Turisztikai Szekciójával karöltve idén is sikeresen szervezte meg a már 3. Őrségi Bringás Kirándulást. A szombati rendezvényt az égiek valódi vénasszonyok nyarával ajándékozták meg.

Reggel fél kilenckor a kapornaki ökoház udvarán gyülekező biciklisek révén valódi „határon innen és túl” találkozó valósult meg: a felvidéki Hodosról, Magyarországról pedig a szomszédos Szalafőről, illetve Bajánsenyéről is érkeztek túrázók.

A magyar nemzetiségi önkormányzat elnöke, Abraham Boris, valamint az ökoház új gazdasszonya, Koleč Sara köszöntötte a túra résztvevőit. A szervezők közben reggeli péksüteményeket, kávé, kapornaki forrásvizet és egyéb házi finomságokat kínáltak. Tudhatták, hogy jól fog jönni a reggeli „erősítés”, hiszen Sal-hegy meghódításával

kellett elsőként megbirkózni a bringásoknak. A hosszan elnyúló, lassan emelkedő partok kárpótlásaként gyönyörű kilátásban volt része a túrázónak. – Feljebb már nem vezethet az út – mondták többen, és sokszor kellett ezt elmondani, de végül csak igazuk lett.

Az aszfaltos út már Domonkosfa irányába tekeredett tovább, ahová szó szerint csak le kellett ereszkedni, vagy inkább száguldani... A Gsieberger kávézónál aztán a helyi kocsmáros harapnivalóval és itallal várta a kirándulókat. A hosszabb pihenő után újabb part következett fel a dombtetőre, a Muravidék egyik legértékesebb műemlékéhez, a Szent Márton katolikus templomhoz. Itt a templom történetéről a helyi plébános osztott meg néhány gondolatot a csoporttal.

Onnan ismét kellemes, lejtős útszakasz következett az evangélikus templom irányába, majd le a faluba, a helyi tájházhoz. Az újabb pihenő után a bringások elhagyták Domonkosfát, és Kercaszomor irányába az Őrség magyarországi oldalán folytatták útjukat. Bajánsenyén újabb pihenő következett, a kultúrház előtt a falu polgármestere, Györke Gyula köszöntötte a kirándulókat.

A végállomás Hodost átszelve Kapornakon, az ökoház portáján, vagyis a

kiindulópontnál volt, de még korántsem ért véget a nap. Következett a jól megérdemelt ebéd, a társalgás, és a már elmaradhatatlan harmonika is előkerült.

A túrán minden korosztályból voltak résztvevők. A rendezvény bizonyította, hogy a jószomszédi viszony és a távoli kapcsolatok sem csak a hivatalos rendezvények kereteiben léteznek.

Forrás: Népújság AK

Szeptember 26-án A 3. Gyermekszüret Kapornakon Közösen szedték a szőlőt

A hodosi magyar nemzetiségi önkormányzat a helyi kétnyelvű óvodával és iskolával közösen a 3. Gyermekszüretet szervezte meg a múlt héten csütörtökön. A helyszín ezúttal is a kapornaki tájház udvara volt, ahol idén a szomszédos Bajánsenye óvodásait is vendégül látták.

Csütörtök délelőtt nagy volt a nyüzsgés a Skerlák-féle ház udvarán. Kis kannák, kicsi daráló és kicsi prés várta, hogy az óvodásokkal elkezdődjön a szüret az évről évre terebélyesedő lugas alatt.

A hodosi és kapornaki gyerekek ezúttal dolgos vendégeket is fogadtak. A szomszédos bajánsenyei óvoda gyerkőcei látogattak el hozzájuk és segítettek a szüreti teendőkből. Közös énekléssel, játékkal kezdődött az ismerkedés, a munka csak ezután következett. A tájház lugasán a klitán fajta piros szőlő idén szép termést adott. A gyerekek az óvónők és az anyukák segítségével hamar végeztek a szüreteléssel. A kis kannából a szőlő a darálóba került, majd a présbe. Természetesen minden munkát a gyerekek végeztek. Miután mindenki megtekerte a prés karját, az utolsó csepp szőlőlé is kifolyt. A végeredmény mintegy 30 liter szőlőlé lett.

Eljött a tízórai ideje, a gyerekek végre megkóstolhatták a finom, édes italt, az asztalokon pedig sütemény várta őket. A szüretelés után egy kis beszélgetésre és játékra is még maradt idő. A megmaradt friss szőlőléből pedig a hodosi óvónők szörpöt főztek, így a legközelebbi gyermekprogramhoz is lesz mit a poharakba tölteni.

Forrás: Népújság AK

Október 11.

Fiatal önkéntesek a faluban

A Simobil telekommunikációs vállalat munkatársai felkeltek az íróasztalok mögül, és három órán át festettek, bozótot vágtak, hajdinát arattak, diót szedtek vagy éppen táblákat cseréltek ki.

Mindezt Hodoson tették teljesen ingyenesen, egy vállalati projekt keretében, amely az önkéntes segítségnyújtásról szól. A Simobil már évek óta folyamatosan szervez önkéntes munkaakciókat országszerte, s idén Hodos is kapott a kínálkozó lehetőségen. Így pénteken összesen 41 önkéntes fiatal érkezett a községbe a fővárosból és annak környékéről. Domaföldön kitararították a faluházat, Kapornakon a tűzoltóothonnál segédkeztek, a fagerendákat festették le, illetve ablakokat pucoltak. Az Ökoház telkén hajdinát arattak, a tájháznál pedig a kiállított mezőgazdasági eszközöket tisztogatták, illetve kenték át újra.

A faluban kicserélték a megfakult információs táblákat, összegereblyézték a leveleket... A tó körül kitisztították a tanösvényt, megtisztították az ismertető táblákat és a benőtt sárga túraútvonalak egy szakaszát is gaztalanították. A fiatalok közül néhányan a

községben egyedül élő idősökhöz is ellátogattak, és a ház körüli őszi munkálatokban segédkeztek.

Az akció sikeresen végződött, A szervezők elégedettek voltak az eredménnyel, a helyiek pedig örömmel vették a segítséget.

Forrás: Népújság AK

November 9-én

A közösség éltető kovásza

Számos rendezvény van a Muravidéken, melyek a kultúra és a hagyományok tiszteletében zajlanak. Üdvözlendő, hogy mindig akad újabb és újabb kezdeményezés, ami nem hagyja ezen értékek elsorvadását, elfeledését.

A hétfői hodosi kenyérsütő műhelyben nem csupán a valódi kovással készülő kenyerek sülték meg, de a közös foglalatosság a közösségi élet kovászává is vált. A konyhában hagyományos étel főtt, a délután folyamán pedig a legkisebbeket várták játszóházba, ahol a gyerekek régi játékokkal ismerkedhettek.

Süssünk kenyeret és játsszunk, ahogy régen!

Hogyan süssünk odahaza kenyeret? Meddig keljen a tészta? Mi is az a kovász? És egyáltalán: milyen lisztet használjunk, hogy valóban egészséges étel kerüljön az asztalra? Ezekre a kérdésekre kaphattak választ mindazok, akik szombaton a hodosi ifjúsági központban megrendezett kenyérsütő műhelyen részt vettek.

A programot a hodosi magyar nemzetiségi önkormányzat szervezte. Szép számú látogatója volt a szombati műhelynek Hodoson. Idősek, fiatalok, tapasztaltak és zöldfülűek egyaránt érkeztek az ifjúsági központba, hogy betekintést nyerjenek a kenyérsütés fortélyaiba.

Abraham Boris, a községi nemzetiségi tanács elnöke köszöntötte a vendégeket, majd átadta a terepet a műhely vezetőjének, Móricz Istvánnak – Sand település alpolgármestere, s már több éve foglalkozik kenyérsütéssel és házi liszt készítésével –, aki remek hangulatot teremtett, miközben minden tudnivalót megosztott hallgatóságával, illetve válaszolt a kérdésekre.

Az átmenetileg pékséggé alakult teremben a munkából mindenki kivette a részét. Meg is tanultak gyúrni, dagasztani, keleszteni és kemencét fűteni. A hatalmas fateknőbe 13 kiló liszt került, ebből összesen hét cipót formáltak, amiből két óra elteltével szép nagy, kétkilós kenyerek sülték.

Ami valaha a mindennapok része volt, mint a kenyérsütés, az mára elveszőben van, pedig alapélelmiszerről van szó. A kenyér a táplálkozás szempontjából nagyon fontos anyagokat tartalmaz és hozzájárul emésztésünk rendes működéséhez. Ez azonban nem mondható el a bolti kenyérről, ami olyan lisztből készül, ami már semmilyen értéket nem tartalmaz és szinte csak gluténból áll. Móricz István, a műhely vezetője elárulta, mitől lesz egészséges a kenyér és miért nem mindegy, hogy milyen lisztet használunk. – A kenyér, amit ma itt a műhelyben megsütöttünk, jobb a boltinál vagy a nagy pékségek termékeinél. De lehet ennél sokkal egészségesebbet is sütni. Ebbe ugyanis még a nagyon jó minőségű bányai kenyérliszt és a korpaliszt mellett tettünk egy kevés finomlisztet is, mivel a helyiek ehhez vannak szokva. Azonban a legegészségesebb és a legjobb minőségű kenyeret teljes kiőrlésű friss búzalisztból készíthetjük, hiszen abban a lisztben még minden érték benne van, az olajok, a vitaminok, a csíra. No meg persze kovással, nem pedig élesztővel kell sütni! A kovászból készült kenyérnek viszont sokkal több idő kell.

De a mai műhelyben az is kiderült, hogy a tapasztaltabb asszonyok is több élesztőt használnak a sütések alkalmával, mint amennyi igazából szükséges. Mi a 13 kiló liszthez 5 deka élesztőt tettünk, de még ez is sok, ennyi sem kell bele. Szépen feljött a tészta, gyönyörűek lettek a kenyerek.

Tehát mindent összevetve több érv is szól a házi kenyér mellett, de ami a legfontosabb, hogy minőségi lisztet használjunk, hiszen ettől lesz egészséges a kenyereink, nem a kemence melegétől vagy a hamu illatától.

Játsszunk, ahogy régen!

„A mai gyerekeket nem érdekli semmi más csak a számítógép meg a tévé!” – halljuk sokszor. Pontosan ennek a kijelentésnek az ellenkezőjét sikerült bizonyítani a hagyományörző nap második részében, amikor a régi játékok kerültek az asztalokra. Časar Ilona, a műhely vezetője számos tábla- és kártyajátékot tanított meg a gyerekeknek, de mesélt arról is, mivel lehet játszani a szabadban. A gyerekeknek nem kellett sok idő, azonnal birtokba vették a kártyát, a malmot, a bingót, és önfeledten játszottak. A felnőttek sem maradtak tétlenek, újra felfedezték, milyen jó társaságban, kártyázás mellett viccelődni, bolondozni.

Az esti játszóház a „Hagyományos élmény” elnevezésű projekt keretében „Játsszunk hagyományosan” címszó alatt valósult meg a Bethlen Gábor Alap támogatásával.

A projektet a dobronaki magyar önkormányzat nyerte el, ehhez csatlakozott a Hodosi Magyar Nemzetiségi Önigazgatási Közösség. A játékos műhelyen a dobronaki magyar önkormányzat elnöke, Cár Anna is jelen volt.

A hagyományörző délutánnak a kenyérsütésen és a játékokon kívül egy harmadik értéke is volt: miközben a munkából, játékból mindenki kivette a részét, az emberek társalogtak, történeteket meséltek egymásnak, észre sem vették, hogy a kikapcsolódásnak is a hagyományos, legegészségesebb formáját művelik.

Forrás: Népújság AK

A 2014-es év küszöbén

Az időkerék az állandó tempójában forog és mégis úgy tűnik, hogy minden év gyorsabban forog le mint az előző. Amikor tervezünk mindig úgy érezzük, hogy jaj még mikor lesz az, de így visszatekintve az egész év csak egy csepp az ember életében. Így van ez az Őrség Művelődési Egyesület életében is. A 2013 – as év a számunkra sok tennivalót ajánlott. A tervezett programokat megvalósítottuk. Ezért elégedettek is vagyunk. Az évet a csoportok rendszeres gyakorlásával kezdtük. Már január 26 – án megünnepeltük a szlovén és magyar kultúra napját. Az ünnepélyen bemutatkozott mindhárom csoportunk. A hímezők munkái díszítették a színpadot. A műsort az Árgyélus táncosportunk, Népdalkörünk és a pártosfalvi iskola énekkara vezette le. Népdalkörünk számára e szereplés egyben az új népviselet bemutatása is volt. Februárban két alkalommal a bajánsenyeikkel közreműködtünk, hisz tökmagköpesztőben és húshagyó keddi jelmezbálban vehettünk részt. E hónap legszebb eseménye a Muravidéki ME találkozója keretében a Magyar Nemzeti Művelődési Intézet Operett Gála műsorral ajándékozta meg az egyesületeket. Autóbusszal 15 – en látogattak el a lendvai előadásra. 5 – én volt Lendván az egyesületek elnökeivel, a szakamai vezetőkkel az évi megbeszélés és a szerződések aláírása is. Községünk egyesületei is megtartották az évi nagygyűlést, amelyeken elnökként képviseltem az egyesületünket. Március is az ünnepelés, megemlékezés hónapja volt. 1- én megtartottuk az évi nagygyűlést. Ezen hivatalosan is megalakítottuk a turisztikai szekciót és így az egyesület keretében már az év folyamán négy csoport működött. Az egyesület számára külön tisztelet volt szerepelni 10. – én, a Nemzeti Ünnepek alkalmául rendezett ünnepélyen Hodoson. Ezen kívül jelenlétemmel megtiszteltem a szomszédaink e ünnepnek szánt megemlékezéseit és Domonkosfán a Kercsmár Rózsa emléktábla felavatását is. Virágvasárnap, 24- én a hímezők Bajánsenyén a hímestojások kiállításán kiállították az ünnepnek megfelelő terítőiket. Április a mozgás, az együttműködés jelében telt el. 3- án a vezetői bizottság ülésén megbeszéltük a turisztikai szekció programját és vezetőjének elfogadtuk Ábrahám Klaudiát. 14- én megszerveztük a gyalogtúrát, amely résztvevői

megismerkedhettek községünk jellegzetességeivel. A szépszámú résztvevők elégedetten hagyták el a községünket. Az évi ellemzések alapján a résztvevők a túrát az egyik legjobban sikerültek közé sorolták be. 13- án közösen a községgel vendégségben fogadtuk a Gornji Petrovcii Művelődési Egyesület szórakoztató műsorát. A hímezők 26- án megtekintették Őriszentpéteren a Kultúrházban lévő kiállítást. Legnagyobb rendezvényünk a májusfa állítása volt. Mivel az idei évben mi voltunk az állítás házigazdái minden aktív tagunkra szükség volt. Néhézségek adódtak, mert az állítás munkanapon volt. Az örümtűzhöz a fát Hodos Község közhatsznu munkásai állították elő. A májusfát is ők készítették elő, így csak el kellett szállítani az állítás helyére. A virágokról ismét a lányok gondoskodtak. A műsorban pedig a helybeli ovisok és iskolások és a népdalkör szerepelt. Májusban sajnos nem tudtunk elmenni Székesfehérvárra, mert az ottani rendezvény is munkanapra esett. 25 – én népdalkörünk a Tündérbert hivatalos megnyitóján, Kapornakon szerepelt. Júniusban is aktívak voltunk. A rendszeres gyakorlások mellett az Árgyélus kis néptáncosaink 1 -én Szalafőn, Az Őrállók Napja című rendezvényen szerepelve képviselték Községünket és egyesületünket. 28- án ismét Kapornakon szerepeltek ahol a Kerkabarka színjászokkal együtt szórakoztatták az összegyűlteket. Az idei kapornaki találkozó témaköre a színjátszás volt. Júliusban fontos feladatot kaptunk, hisz a községünk 14. ünnepe kultúrműsorát kellett lebonyolítanunk. Ismét a hímezők terítői szepítették a színpadot. A műsorban pedig a népdalkör és az Árgyélus csoport szerepelt. Az ünnepélyen az egyesületünket képviselve átvettem Hodos Község oklevelét, amelyet egyesületünk a munkájáért kapott. Egyéni kitüntetésben részesült még Peiltschmidt Marija és Orbán Nina tagunk. Augusztus 13- án a hodosi Művelődési Otthon nagytermében 15 és 17 óra között műhelymunkát szerveztünk a Hétrétország, a szerek és porták fesztiválja keretében. A csoportjaink nyári szünetet tartottak. Szeptember 21 – én egy traktorral, két utánfutóval és 12 felvonulóval vettünk részt a bajánsenyeikkel közösen szervezett Szüreti felvonuláson. Hodoson a felvonulókat és a nézőközönséget az Árgyélus kis néptáncosportunk szórakoztatta. A felvonuló sereget vacsorával vendégelték meg a

bajánsenyeiek. A rendezvényt 50 euróval támogattuk. Októberben vendégül láttuk a bajánsenyei Kerkabarka színjátszócsoporthat. 12-én, 19 órai kezdettel bemutatták Török Rezső, Menyasszonytánc című zenés játékot. A szakkörök is megkezdték a rendszeres munkát. Novemberben is sok munka volt. 15-én ünnepelte a lendvai Művelődési Intézet a fenállásának 20 – dik évfordulóját. E alkalomra két népdalénekest kellett kinevezni a közös kórusba és be kellett gyűjteni a hímzők munkájából néhányat a közös kiállításra. Skaper Olgi és Lacó Dávid Karolina már 12-én részt vettek a kórus próbáján, majd a rendezvényen népviseletben képviseltek bennünket. A hímzőkiállítás pedig Lendván és Dobronakon volt. 17 – én pedig a népdalkör és a kis táncosok képviselték egyesületünket Domonkosfán a goricskói ME 2. Találkozóján. December már az ünnepvárás, ajándékozás szellemében telt. Az adventi kiállítás megnyitóját az Árgyélus kis táncosai és Szombathelyi Tamás szereplése gazdagította. Az ünnepi hangulat ellenére a kis táncosok még kétszer gyakoroltak. A hímzőszakkör tagjai pedig 8-án Ōriszentpéterre látogattak. Az ottani Művelődési házban találkoztak az ottani kedves barátokkal és részt vettek az evangélikus istentiszteleten is. A Hétrétország, a szerek és porták fesztiválja rendezvény keretében állította ki a kiállítást. Az ünnepek előtt közvetlen minden csoport pihenésre vonult és majd csak az új év beköszöntése után folytatják a munkát. A szakkörök vezetői ugyanazok az emberek maradtak. A népdalkört Anduska Jánosné, a hímzőszakkört Orbán Szidi és az Árgyélus néptáncscoporthat Szombathelyi Hajnalka és Tamás vezették. Salban a Korenika Ōkoszociális gazdaságon részt vettünk a Pannon Mozaik – a kulturális örökség és Goricskó kreativitásának ösztönzése a hátrányos helyzetű célcsoportok szociális befogadásának tükrében elnevezésű projekt bemutatkozó műhelymunkáján. Megbeszéltük a programot amely keretében mi is kivitelezői leszünk a projekt egy részének. Ezek műhelymunka formájába fognak megvalósulni a 2014- es év első felében. Röviden beszámoltam az Ōrség ME 2013- as évi munkájáról. A Turisztikai szekció tagjai saját cikkel mutatkoznak be, azért nem emeltem ki külön az ő odaadó és eredményes munkájukat. Az idei évben is pályázat alapján jutottunk a működésre fontos pénzhez. Hodos községtől 1000 eurót és Hodos község MNÖK

– től 2300 eurót kaptunk. Különösen örülök annak, hogy a környezet támogatja a munkánkat. Itt a község és a nemzetiség segítségére gondolok. Az ő ötletei, besegítése nélkül a mi munkánk, programaink is sokkal szegényebbek lennének. Azzal, hogy rendezvényeket, műhelymunkákat, találkozásokat szerveznek kiegészítik a mi munkánkat is, de mellette gazdagítják kultúránkat és színesebbé teszik a mindennapjainkat. Rendezvényeinken a község lakosai szép számban jelentek meg. Az Idősek Otthonából is rendszeres látogatóink voltak. Nagyon sajnálom, hogy az ingyen programokat itt helyben, vagy Lendván nem veszik többen igénybe. Tudom, hogy az embernek különböző dolga akad, de kár hogy csak olyan kevesen veszik igénybe azt amit adunk, vagy mások adnak. Minden miértünk van tervezve, szervezve. Tudjuk, hogy a vendégvárás nagy felkészülést igényel és csak akkor teljes, ha a vendég meg is érkezik. Így van ez az adott programokkal, műhelymunkákkal, találkozókkal is. Megemlíteném, hogy az ilyen fajta műhelymunkát, képzéseket máshol az emberek saját költségre igénylik, nálunk pedig ezt ingyen adjuk, vagyis a pályázatokon elnyert pénzekből fedjük a költséget. Mindenhol és mindig az ember valamit tanulhat ami megváltoztathatja az életét. Különösen büszke vagyok amikor a munkánkra felfigyelnek mások is, de különösen akkor amikor a többségi nemzet oldaláról kapunk pozitív megjegyzéseket. Két kis táncost is kaptunk a csoportba Salból. Nem zavarja őket a nyelvünk mert szeretik a táncot. Lassan megvalósul az a célunk is, hogy nyelvünket, népdalainkat, néptáncunkat megszerettjük más nemzetekkel is, különösen a velünk együtt élő Szlovénokkal is. Mindig jobban felfigyelnek ránk az anyaországban is, hisz nem győzik kifejezni, hogy milyen gondos része vagyunk a magyarság megőrzésének. Ezért szeretettel meghívok mindenkit a következő évi rendezvényeinkre, műhelymunkáinkra, találkozásainkra. Ezek száma nem lesz kevés és remélem hogy mindenki talál valamit a saját részére is.

Mindenkinek boldog, békés és kellemes ünnepeket kívánok, az új esztendőben pedig egészséget és erőt a tervek, álmok megvalósításához.

Totić Rozalija, az Ōrség ME elnöke

**Prvo leto turistične sekcije
KUD »Őrség« Hodoš**

**Az Őrség, ME, Hodos
turisztikai szekció első éve**

V okviru kulturnega društva „Őrség” smo spomladi, 20.3.2013, ustanovili turistično sekcijo. Ustanovni člani želimo turistični potencial kar najbolj izkoristiti in delovati kot prostovoljci. Za organizirane dejavnosti in izdelke za različne namene in priložnosti zbiramo le prostovoljne prispevke. Na začetku delovanja sekcije smo sodelovali pri organizaciji pohoda do Kercaszomora in pri kolesarskem potepanju po Őrségu. Maja smo razpisali fotografski natečaj z naslovom „Narava in ljudje na Goričkem”. Prispelo je lepo število fotografij. Razstavljene so bile ob občinskem prazniku občine Hodoš 19. julija letos. Avtorji najboljših treh fotografij so bili na dan razstave nagrajeni. S podporo MNSS občine Hodoš smo iz 12-ih najbolj izvirnih fotografij naredili stenski koledar z objavljenimi imeni avtorjev, ki bo krasil vaš dom skozi leto 2014.

Zbrane fotografije na natečaju so bile razstavljene v galeriji Center Bánffy v Lendavi, zatem pa v prostorih DOS Prosenjakovci.

Maja smo organizirali dvodnevno delavnico peke medenjakov v kulturnem domu Hodoš. Pod vodstvom Edit Hančík so imeli udeleženci možnost pridobiti znanje, nekateri pa so le obnovili znanje priprave testa za medenjake in se hkrati naučili tehnike okraševanja pečenih medenjakov za različne priložnosti. Na povabilo se je odzvalo kar 25 udeležencev, med njimi tudi iz širše okolice.

Te izkušnje smo kasneje z udeležbo na tradicionalnem srečanju družin poleti tudi pozitivno izkoristili, saj smo pripravili in obenem nudili široko izbiro različnih medenjakov.

Delavnica peke medenjakov - Mézeskalács műhely

Srečanje družin - Családok Őrségi Találkozója

Medenjake smo razstavili v Lendavi ob 20. obletnici Zavoda za kulturo madžarske narodnosti ter v Dobrovniku. Naši medenjaki še vedno krasijo tudi izložbo Bánffy knjigarne.

Jeseni smo aktivni člani poenotili mnenja za logotip našega društva in ga na podlagi lastnih idej tudi izdelali.

Člani, ki svoje prostovoljno delo jemljemo resno in smo pripravljeni za dobro drugim smo se odločili za pripravo medenjakov na podlagi običajev v decembru in tako pripravili medenjake za različne namene, tudi kot darila, kot okraske za jelko, kot medeno pecivo in kot medenjake s semeni. 25. Novembra smo se tako udeležili Katarininega sejma v Lendavi, kjer smo se predstavili z okusnimi medenjaki, ki smo jih domiselno-čudovito dekorirali. Temu smo dodali še ročno zašite obeske iz filca za smreko.

Letos smo prvič organizirali že tretjo adventno razstavo, ki je popestrila pričetek božičnega vzdušja v kulturni hiši. Prispelo je lepo število raznovrstnih izdelkov. Pričakovanje adventnega časa so popestrili

otroci plesne skupine Árgyéus. Obiskovalcem razstave so bile na voljo: stojnica turistične sekcije KUD „Őrség” Hodoš, stojnice rokodelcev ter prodaja knjig.

Katarinin sejem - Katalin-napi vásár

Adventna razstava - Adventi kiállítás

Leto 2013 se počasi izteka, zato že pripravljamo program aktivnosti in dejavnosti za naslednje leto. Moram pa omeniti, da nam poučnih in uporabnih idej za realizacijo ne zmanjka.

V novo leto ne moremo stopiti brez zahvale tistim, ki so nas spodbujali. Zahvaljujemo se tudi vsem vaščanom, sovaščanom, prijateljem iz zamejstva, ki so naša začetniška ravnanja priznavali, spodbujali s pohvalami. Hvaležni smo tudi MNSS občine Hodoš, ki je poleg vseh svojih programov in projektov našla čas za nas. Posebna zahvala pa je namenjena Rozaliji Totić, predstavnici KUD „Őrség” Hodoš, ki se je redno vključevala k našim dejavnostim in aktivnostim, navdušeno sodelovala z nami, nas ob tem spodbujala s prijetnimi, optimističnimi besedami.

Najdete nas lahko na strani facebook-a <https://www.facebook.com/turisticna.sekcija.hodos>, kjer si lahko ogledate utrinke, v medijih objavljene prispevke.

Turistična sekcija KUD „Őrség” Hodoš želi vsem miren božič in srečno novo leto!

Gabriela Takač

Megalakult a hodosi turisztikai szekció

Kultúra, turizmus, hagyományörzés

A Hodos Őrség Művelődési Egyesület keretében működő Turisztikai Szekció 2013. március 20-án alakult meg. Az alapító tagok célja, hogy a község turisztikai, idegenforgalmi lehetőségeit a lehető legjobban kiaknázzák, emellett a falu, mint közösség kohéziós erejét növeljék.

Kezdetként gyalog- és kerékpártúrák szervezésében működünk közre a hodosi magyar nemzetiségi önkormányzattal („Menjünk el Kercaszomorra!”, illetve „III. Őrségi bringás kirándulás”).

Tavasszal „Természet és az Ember Goricskón” címmel fotópályázatot hirdettünk, melyben vidékünk épített és természetes értékeit, illetve az itt élő emberek mindennapjait kívántuk bemutatni. A beérkezett 70 alkotásból háromtagú szakmabeli zsűri választotta ki a legjobbakat - az első tizenkettőt, majd abból a három győztest. Kiállításunkat Hodos Község ünnepén, a kapornaki tűzoltó otthonban állítottuk fel, a megnyitó ünnepség kulturális programjához Hodos község is hozzájárult. Lelkes alkotóink elismerésben, a legjobbak pedig jutalomban részesültek. Az első 12 fotóból pedig hamarosan elkészülnek a hodosi MNÖK tanácsának 2014-es falinaptárjai, minden háztartás számára. Fotó kiállításunk alkotásai nyáron a lendvai Bánffy Központ galériájában is helyet kaptak, majd ősztől a pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskolában került felállításra.

Májusban kétnapos mézeskalácsos műhelyt szerveztünk a hodosi kultúrházban. Hančik Edit, mézeskalács készítő mester szakmai vezetésével megtanultuk az illatos sütemény készítésének illetve díszítésének csínját-bínját. Felhívásunkra a nyitott műhelyen összesen 25-en vettek részt, a környező településekből is szép számban érkeztek érdeklődők.

A receptek elsajátítását követően további mézes-műhelyt szerveztünk, az elkészült finomságokkal pedig már magabiztosan állhattunk ki egy standdal a hagyományos Őrségi Családok Találkozóján.

A számos pozitív visszajelzést követően újabb műhelyeket szerveztünk. Örömmel fogadtuk a megrendeléseket, meghívásokat, így októberben és novemberben már a karácsonyra készültünk.

Októberben mézes termékeinkkel részt vettünk a 20 éves Magyar Nemzeti Művelődési Intézet lendvai illetve dobronaki kiállításán. Mézeskalácsaink ma is díszítik a Bánffy könyvesbolt kirakatát.

A mézeskalácsok mellett kézzel készített karácsonyfa díszeket is varrtunk. Jelentkezésünket a lendvai MNMI Katalin napi vásár felhívására is beadtuk, ahol november 25-én kis falunkat képviseltük, önkéntes adományok gyűjtésével.

A 3. Adventi kiállítás idén már nem civil szervezésben valósult meg, hanem szintén turisztikai szekciónk gondoskodott a megvalósításról. A kedves kultúrműsört idén is az Árgyélus gyermek néptáncsoport adta. Rendezvényünkön a karácsonyi díszek, koszorúk, és dekorációk megtekintése mellett idén is lehetőség adódott a vásárlásra: a lendvai Bánffy könyvesbolt kínálata, a népi iparművész hölgy, Tivadar Éva csuhé termékei, illetve turisztikai szekciónk kínálatából válogathattak, akik ezt a szép délutánt velünk töltötték.

A 2013-as esztendő a végéhez közeledik, mi pedig nagy izgalommal várjuk az újévet. Tagjaink kreatívak és kitartóak, ötletekből nincs hiány, így már szinte kész programokkal vetjük magunkat az új munkába.

Az újévbe azonban nem léphetünk anélkül, hogy köszönetet ne mondanánk azoknak, akik támogattak, illetve figyelmükkel kitüntették tevékenységünket. Köszönjük mindazoknak, akik elismerő, bátorító, dicsérő szavakkal illették szárnypróbálgatásainkat ebben a 9 hónapban. Továbbá köszönet a hodosi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösségnek, akik számos hagyományos rendezvényben helyet szorítottak számunkra is.

Külön köszönet Totiç Rozáliának, az Őrség Művelődési Egyesület elnökének, a mi „tyúkanyónknak”, aki rendszeresen csatlakozott műhelyeinkhez, lelkesen dolgozott velünk, és mint „kiscsibéit” számos jóleső szóval biztatott.

A hodosi Ōrség ME Turisztikai Szekciója mindenkinek békés karácsonyt és boldog újévet kíván!
(ak, ksz, tg, tš)

Elérhetőek vagyunk a Facebook –on, ahol a médiákban rólunk megjelent riportokkal, valamint fotó galériákkal várjuk Önöket
<https://www.facebook.com/turisticna.sekcija.hodos>

PGD HODOŠ –PREGLED DOGODKOV

V drugi polovici leta smo v društvu zabeležili naslednje aktivnosti:

- Odprto občinsko gasilsko tekmovanje v okviru občinskih dni

- Sodelovanje na srečanju družin, ki ga organizira MNSS
- Udeležba na regijskem tekmovanju –članice

- Vaja ob mesecu požarne varnosti

- Srećanje lanic Pomurja

- S pionirji smo priredili delavnice in organizirali bazar, kjer so zbirali prostovoljne prispevke. Zbran denar bodo porabili za krajsi izlet. Hvala vsem, ki ste jim darovali. Zbrali smo 280 EUR prostovoljnih prispevkov.

Ker se leto bliža koncu, bi se rada v imenu UO odbora rada zahvalila vsem, ki ste nam pomagali pri izvedbi prireditcv, posebna zahvala gre tistim, ki niso člani PGD Hodoš, a so kljub temu bili pripravljani pomagat. V imenu članic našega društva bi se rad zahvalila tudi tistim, ki ste nam pomagali pri vajah, ko same nismo zmogle, da ste nam izdelali ogrodje za vaje ter nam pomagali z vozili. Najbolj hvaležne smo PGD Dolenci, ki so nam za potrebe regijskega tekmovanja posodili motorno brizgalno, ker naša ni ustrezala zahtevam, ter hvala, da so nam dovolili noćne vaje na igrišču v Dolencih ob razsvetljavi.

Ob koncu bi dodala samo še, da bomo v prihajajoćem letu obeležili visok jubilej, in sicer 120 let ustanovitve PGD Hodoš. V ponos nam, da v tako majhnem kraju tako dolgo delujemo.

Vsem skupaj želimo vesele praznike ter mnogo uspehov v prihajajoćem letu.

V imenu UO PGD Hodoš
Predsednica Vesna Kőnye

KONEC JESENSKEGA DELA PRVENSTVA 2013/2014

Po končani lanski sezoni 2012/2013 v PNL je naša ekipa končala na končnem 9. mestu.

Že pred novo sezono je prišlo do nekaterih sprememb, tako v igralskem kadru, kot tudi pri mlajših selekcijah. Ker se MNZ MS in MNZ Lendava nista morali dogovoriti za nadaljne sodelovanje, z novo sezono 2013/2014 Pomurska nogometna liga več ne obstaja. Zato naša ekipa zdaj nastopa v 1MNL MS. Z letošnjim letom smo združili naše mlajše selekcije z ekipo NK Šalovci, tako zdaj nastopamo z ekipama U-15 in U-13. Pri članih je prišlo do nekaterih sprememb v igralskem kadru, tako zapustila sta nas Janko Aleš in Kalman Alen, katera sta prestopila v NK Kobilje, v NK Selo je prestopil Malinovič Marino, Kiss Gergu je šel nazaj v Ōriszentpéter, Toth Andrej pa je prestopil v Minihof-Liebau. Ekipi se je pridružil Freischmidt Roland iz sosednje Madžarske.

Članska ekipa je po končanem jesenskem delu prvenstva zasedla dobro 5. mesto, z osvojenimi 20 točkami (6 zmag, 2 remija in 5 porazov) in gol razliko 25:23. Najboljši strelci naše ekipe so Vass Gabor -6 golov, Sipos Gabor -5 golov, Zelko Zlatko -4 gole, Ponacz Sándor in Molnár Máté po 2 gola. Na Fair Play lestvici zasedamo 12. mesto z osvojenimi 105 negativnimi točkami. Našo ekipo je po statističnih podatkih na domačih tekмах spremljalo dobrih 80 gledalcev, kar pa ni vedno držalo, saj delegati pišejo po svoji presoji, in tako je na primer delegat tekme proti NŠ Muri napisal, da je bilo samo 120 gledalcev, v bistvu pa jih je bilo najmanj 300. Zahvaljujemo se našim zvestim navijačem, ki nas bodrijo vsako tekmo, kot doma tako tudi v gosteh.

Ob koncu želi UO NK Hodoš vsem občanom in navijačem vesel božič in srečno, zdravo in uspehov polno leto 2014.

Vége az őszi 2013/2014 bajnokságnak

A tavalyi 2012/2013 -as szezon végét a csapatunk a 9. helyezésen végezte.

Az új szezon előtt változások történtek a játékosoknál. A MNZ MS és a MNZ Lendva nem tudták megbeszélni a további közreműködést. A Muravidéki szövetség a

2013/2014 évi szezonba többet nem létezik. Ezért a mi csapatunk a 1MNL MS - ben játszik. Az idei évben az ifjú csapatot összevontuk a Salovci ifjú csapattal és így a U-15 és U-13 játszunk.

A csapatunkat több tag is elhagyta Janko Aleš és Kalman Alen a LK Kebeléhez mentek, Malinovič Marino - Selohoz lépett, Kis Gergő viszont Ōriszentpéterhez és Toth Andrej Minihof Libauhoz ment. A csapatunkhoz pedig Frewischmidt Roland Magyarországról lépett.

A csapatunk az őszi szezon után az 5. helyezetet foglalta el, 20 elnyert pontal (6 nyeresény, 2 remi és 5 vereség) gol 25:23. A legjobb lövők a csapatunkban Vass Gábor 6 gol, Sipos Gábor 5 gol, Zelko Zlatko 4 gol, Ponács Sándor és Molnár Máté 2 gol. A fair play listán a 12 helyezetet foglaltuk el 105 negativ pontal.

A statisztika szerint a hazai mecseket átlagban 80 személy nézte, ami nem mindig úgy volt ahogy a delegátusok szerint volt jegyezve így például a delegát a NS Mura-val a meccsen le írta, hogy 120 néző volt, valójában pedig 300 voltak. Megköszönjük minden hő szurkólónak a szurkulást a hazai és a kinti mecseken.

Hodos LK egyesülete minden polgárnak és szurkólónak kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog és egészségben gazdag új évet kíván.

KER NAM NI VSEENO...

Učenci naše šole smo se v letošnjem šolskem letu vključili v projekt Veliki nemarni škornji, katerega ambasador je letos postal predsednik države, gospod Borut Pahor. Preko razpisa Javne agencije Spirit Slovenija smo pridobili sredstva, s katerimi smo nabavili slikanice in ostali material, potreben za izvajanje projekta.

Tako sedaj že pridno beremo zgodbice, ki so zbrane v slikanici Veliki nemarni škornji. S pomočjo teh zgodbic spoznavamo obnašanje škornjev, ki s svojim nepremišljenim obnašanjem škodujejo vsem prebivalcem gozda.

Zgodba se namreč odvija v gozdu, kjer škornji zbrcajo nekaj gob. Gobe se nato pogovarjajo o neprimernem vedenju teh škornjev in te besede nato odmevajo po gozdu ter pripovedujejo zgodbo o velikih nemarnih škornjih. K visokemu hrastu prihajajo še gozdne živali ter škrti, vsi s svojimi zgodbami. Do še večjih problemov pride, ko se v gozdu pojavijo razni odpadki.

Kar pa je še zelo pomembno, učenci smo postali tudi čisto pravi ilustratorji! Vsak učenec je namreč hkrati tudi ilustrator svoje slikanice.

In ker nam ni vseeno za našo naravo, smo v petek, 22.11.2013, izvedli naravoslovni dan. Zanimalo nas je predvsem, kako naj ravnamo z odpadki, da bomo čim bolj obvarovali naravo. Po odgovore smo se odpravili na komunalno podjetje CEROP Puconci, kjer so nas prijazno sprejeli. Ogleдали

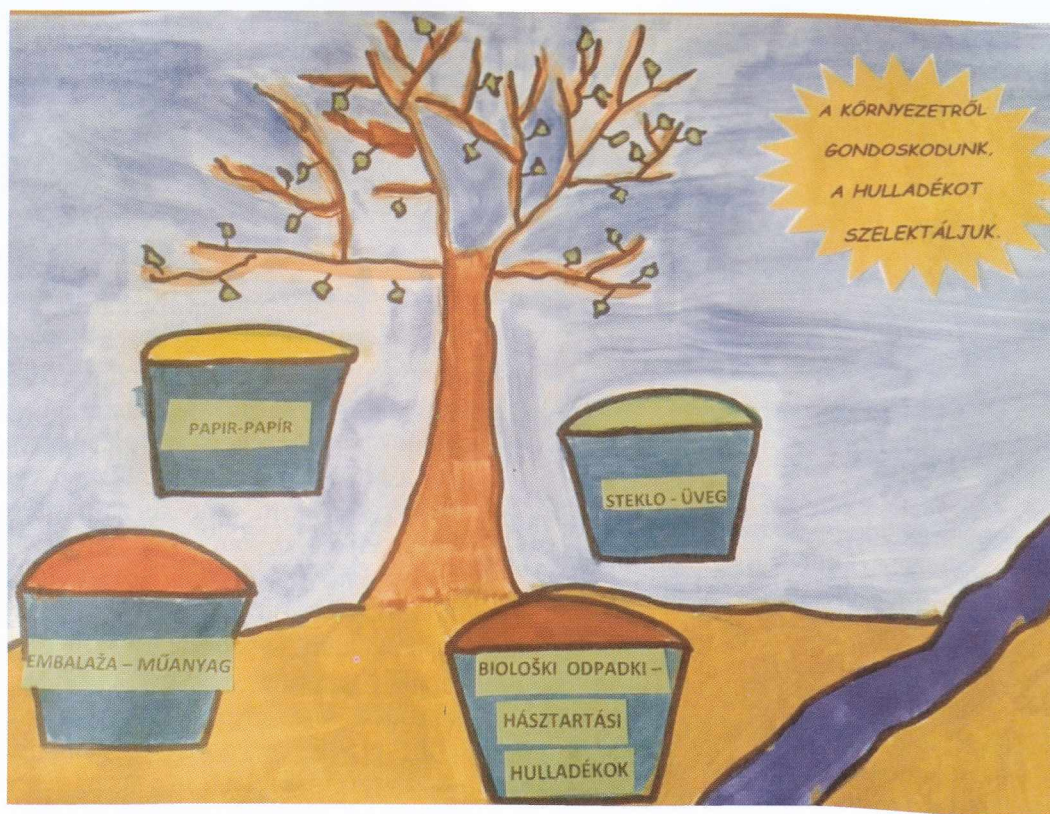
smo si ločevanje odpadkov, razložili pa so nam tudi, zakaj je ločevanje odpadkov tako zelo pomembno. Bilo je poučno in tudi zanimivo, saj smo si lahko ogledali tudi čisto pravi smetarski avto!

Polni novih spoznanj, smo odšli domov. Svoja razmišljanja pa smo v naslednjih dneh v šoli povzeli v naslednji pesmici in miselnem vzorcu.

SMETI

SMETKO IN SMETKA,
PRIJATELJA DVA,
S SMETARSKIM STA AVTOMNA CEROP
PRIŠLA.

TUKAJ STA SREČALA OSTALE SMETI,
KI PRIDNO ČAKALE SO NOVE POTI.
NASMEJANIH OBRAZOV BILI SO PRAV
VSI,
SAJ SKUPAJ PO NOVE OBLEKE BODO
ODŠLI.

ÜÇENCI IN ÜÇITELJICI PŠ HODOŠ

Utrinki iz vrtca Hodoš

2. septembra je naš vrtec spet na široko odprl svoja vrata. Na žalost ga trenutno obiskuje le devet malčkov. To je dejstvo, zoper katero se ne moremo postaviti. Posledica česa je maloštevilčnost otrok v naših vrtcih, bi prepustili v razmišljanje vsem dejavnikom, ki posredno ali neposredno vplivajo na to.

Vsi zaposleni smo se potrudili, da bi bili dnevi preživeti v vrtcu čim lepši in prijaznejši za vse otroke, tako za novinca kot za tiste, ki že več let obiskujejo naš vrtec.

Prvi dnevi so minili v medsebojnem spoznavanju ali poglobljanju tega. Že prvi dan sva jih vzgojiteljici razveselili z darilom, ki smo ga izdelale same z namenom, da jim pokažemo, da smo jih pričakovali. Seveda pa ni manjkalo tudi solz, ki so se zlivale po ličkih otrok ne glede na to, ali so bile to solze radosti ob ponovnem snidenju, ali pa solze žalosti ob prvi zapustitvi toplega starševskega gnezda. Postopno smo odpravili in premagali te težave in začeli skupaj načrtovati življenje v našem vrtcu.

Po uvajalnem obdobju se je novinec iz Madžarske odlično vključil v skupino in tako kot vsi drugi sprejel vrtec kot svoj drugi dom. Da bi bilo navajanje na novo okolje lažje, smo se veliko igrali, se spoznavali, si uredili pravila v skupini in se zmenili nekaj stvari.

V jesenskem delu šolskega leta smo z otroki spoznavali vinograd. Pogovarjali smo se o grozdju, oblikah, barvah, kje raste grozdje, kaj delamo iz njega in bili povabljeni na »Otroško trgat« k Etnografskemu muzeju na Krplivnik. Obenem smo povabili prijatelje iz vrtca Bajánsenye na Madžarskem in skupaj

opravili trgat, stiskali smo grozdje, na koncu pa ob druženju, petju, rajalnih igrah okušali sveže izstisnjen sok iz grozdja in se posladkali s keksi, pecivom.

Ob Tednu otroka, katerega tema je bila »Kako je biti otrok v današnji družbi?«, smo se poglobljali v otroštvo naših otrok in poudarjali kako so pomembni, kako se sploh počutijo kot otroci v današnjem času. Veliko časa sva jim namenili igri, katero so si izbirali sami. Zato smo se igrali tam, kjer se po navadi ne igramo: na novih igralih pri Mladinskem domu Hodoš, in na nogometnem igrišču z otroki iz vrtca pri OŠ Šalovci.

Pozna jesen je čas kostanjev, zato sva otrokom približali sam kostanj s pogovorom, pobiranjem kostanja, opisovanjem, na koncu pa tudi z okušanjem. Vendar nam je od pečenega kostanja najbolj ostalo v spominu druženje z babicami in dedki, ki so z nami v vrtcu preživeli lep dopoldan.

Narava nam je s svojo raznolikostjo postregla tudi obilo barv, oblik in velikosti. Te lastnosti smo spoznavali skozi temo Gozd jeseni. Seveda smo se najprej odpravili na daljši sprehod po gozdu. Ob nabiranju listov in plodov si je vsak zase izdelal svojo zbirko jesenskih listov in plodov. Nabrali smo še več listov, s katerimi smo se nato v vrtcu igrali matematiko. Pridno smo jih razvrščali po barvi, obliki, velikosti in tudi po vrsti listov.

Pred nami pa je že čarobni mesec december. Pripravljamo delavnico s starši, kjer bomo skupaj pripravili presenečanje za otroke, praznično igralnico. Delavnice predstavljajo odlično priložnost za izboljšanje komunikacije med vzgojitelji, starši in vrtcem. Ob tem imajo starši tudi možnost vpogleda v naše delo in se seznaniti z aktualnostmi.

V mesecu decembru pa nas poleg vseh aktivnosti vsakodnevno spremlja adventni koledar Palčka. Vsak dan nam pridno piše

pisma, v katerih nas pohvali, nam daje naloge, včasih pa nas tudi ošteva. A vsak dan nam pusti nekaj sladkega, da se posladkamo.

Ob tem sva otroke vprašali, kako si predstavljajo palčka. Rekli so:

REON: »Gvüsno je dečko, mogauče je malo zrasel od lani. Se k nan je gvüsno peški prišo. Velki prijatelj je od deda Mraza. Ščen biti priden, ka krampusi vse vöovadi.«

JESSI: »Zöld manó, fekete papucs van neki, a feje barna, a sapkája piros és hosszú, a pulija pedig kék, sárga a zoknija. A kezén kesztjú van, sötét kék.«

DAVID: »A manó nagy, ott bend bujucskázik. Nem félek, jó.«

DENI: Manó bujócskázik az ajtón. Van neki nagy szeme, mindent lát.«

TIM: »Fejst mali je. Ima rdeči pulover, pa še rumene rokavice. Je priden. Je dedka Mraza

prijatelj in nas gleda, da nam tudi naloge, dal nam je tudi adventni koledar.«

MAXIMILIAN: »Zöld és piros és fehér. Nagyon pici. A pulcsija kék és még fekete, de a zoknija csak kék cársz-os. A szeme kicsi, fekete.«

Dominik: »Palček je mali, lizike ma pa lade. Palček gleda, slúsa, slike je mel.«

NIK: Kék, falba él.

No, mi ga še vedno nismo videli in mislimo, da ga niti ne bomo. Zato si naj palčka vsak predstavlja po svoje, le čakali bomo še naprej, da nam da še kakšno nalogo in nas nagradi s čim sladkim.

Zapísali: Štefania Takač in Sandra Tibola

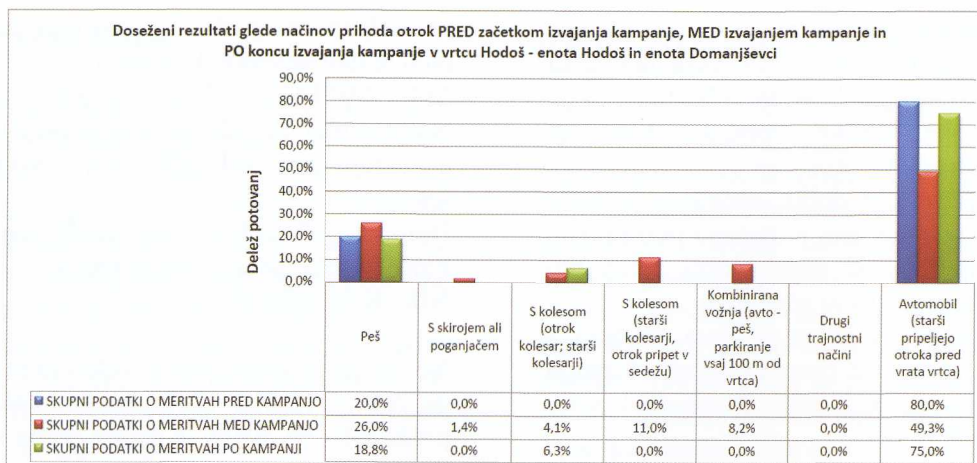
KAMPANJA »DNEVNIK POTOVANJ«

V okviru evropskega projekta ZDRAVE SKUPNOSTI z akronimom »HEALTHY« je Center za zdravje in razvoj Murska Sobota razvil kampanjo Dnevnik potovanj, ki na zanimiv, zabaven in učinkovit način analizira potovalne navade otrok in njihovih staršev s ciljem povečanja uporabe do okolja prijaznih, zdravih in aktivnih načinov potovanj. Uporaba alternativnih načinov potovanj zmanjšuje število avtomobilov in potrebo po parkirnih prostorih ter neposredno pozitivno vpliva na zdravje posameznika in njegov življenjski prostor. Prvič se je kampanja Dnevnik potovanj izvedla v tednu med 30. septembrom in 4. oktobrom 2013.

V izvedbo kampanje Dnevnik potovanj je bilo vključenih 33 vrtcev oziroma enot s skupaj 90 oddelki iz 23 občin Pomurja. Skupaj je tako v Sloveniji v kampanji Dnevnik potovanj sodelovalo 1545 otrok različnih starostnih obdobij. Za animacijo in motivacijo otrok in staršev je skrbelo skupaj 179 strokovnih delavcev, ki so kampanjo Dnevnik potovanj v svojih oddelkih tudi izvajali.

V izvedbo kampanje Dnevnik potovanj se je z območja občine Hodoš vključil vrtec Hodoš z dvema enotama, enoto Hodoš in enoto Domanjševci, ki sta v kampanji sodelovali s skupaj dvema oddelkoma. V kampanji Dnevnik potovanj je tako iz obeh enot sodelovalo skupaj 16 otrok, 4 strokovni delavci pa so izvajali kampanjo Dnevnik potovanj.

V primerjavi z opravljenimi meritvami PRED začetkom izvajanja kampanje (pregled dejanskega stanja) se je MED izvajanjem kampanje delež pešcev na poti v vrtec povečal za 6%, za 1,4% se je povečal delež uporabe skirojev in poganjačev, za 15,1% se je povečal delež vseh kolesarjev in za 8,2% se je povečal delež kombiniranega prevoza, kjer so starši morali avtomobil parkirati 100 – 200 m vstran od vrat vrtca in tako z otroci del poti prehoditi do vrtca. Delež uporabe avtomobila se je v času izvajanja kampanje zmanjšal za 30,7%. Prav tako je viden dolgoročni učinek kampanje, saj je tri tedne PO zaključeni kampanji delež uporabe avtomobila znašal 75%, kar je za 5% manj od deleža zabeleženega PRED začetkom izvajanja kampanje, ko je ta znašal 80%.

Več o doseženih rezultatih vrtcev si oglejte na spletni strani Centra za zdravje in razvoj Murska Sobota - <http://czzr.si/novice.aspx>.

Pripravil: Zlatko Mesarić
Center za zdravje in razvoj Murska Sobota (CZR MS)

Kedves Barátok!

Először is gratulálok a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet 20 éves fenállásához és további eredményes munkát kívánok.

Húsz év talán nem olyan hosszú idő, amelynek nagyon nagy figyelmet kellene szentelni, de a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet működésében ez nagyon nagy figyelmet érdemel. Már a kezdetektől nagyon szoros kapcsolat alakult ki a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet munkásai és a hodosi Ōrség Művelődési Egyesület tagjai között. A segítségük által emelkedett az egyesületünk munkájának értéke. Különösen kihatással voltak az egyesületünk munkájának a szakmai oldalának a fejlődésére és persze a magyar nyelv használatának a fejlesztésére. Azzal, hogy támogatták az ötleteink megvalósítását, a rendezvényeink szinten való kivitelezését, az új szekciók megalakítását és ezek szakmai vezetését, pénzek beszerzésében, szervezték a fellépéseinket, besegítettek a baráti kapcsolatok megvalósításánál, jelenlétükkel megtisztelték az évi nagygyűléseinket, elvittek benünnket a Kárpátmedence több vidékére, mérhetetlen munkát végeztek az egyesületünk minőségesebb működésében. Ezek mellett még különböző műsorok, előadások, programok hozzánk való szervezésével hozzájárultak községünk kulturális fejlődéséhez, a magyar nyelv és kultúra fejlesztéséhez, a hagyományok megőrzéséhez. A munka mellett az Intézet munkásaiban barátokra, jótevőinkre találtunk. Az egyesület mellett még a község munkáját is segítették. Ki merem jelenteni, hogy a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet nélkül a művelődési egyesületünkben ilyen gazdag, szakmailag vezetett munka nem valósult volna meg és kevesebb magyar szó, dal, tánc, hímezés lett volna jelen. Hodos községben lehet hogy nem lenne Néprajzi gyűjtemény, Kapornaki és családi találkozó, Rönghúzás bemutató, Román Ilona nap, a szlovákiai Hodossal való kapcsolat...

Azokkal a programokkal amelyekre tömörítették az egész muravidéki magyarságot hatottak az itt élő magyarok összetartozásának a megerősítéséhez, a magyar nyelv használatára, a hagyományörzés és a hovatartozás fontosságára.

A hodosi Ōrség Művelődési Egyesület tagjai és magam nevében erőt, egészséget kívánok a további munkához és a jó kapcsolatok megőrzéséhez.

Tisztelettel Totić Rozália,
a hodosi Ōrség Művelődési Egyesület elnökasszonya

SOCIALNO VARSTVENI ZAVOD HRASTOVEC

Hrastovec v Slovenskih goricah 22
2230 Lenart v Slovenskih goricah

T:+386 (0)2 7293510; F:+386 (0)2 7293566

www.hrastovec.org; zavod@hrastovec.org

PROJEKT ZASADITEV NJIVE IN VRTA V CS HODOŠ

Leto, ki bo kmalu za nami je bilo zaznamovano z dogodki, ki so stanovalcem CS Hodoš popestrili in polepšali vsakdanjik. Stanovalci so se udeleževali različnih projektov in prireditev v ožji in širši lokalni skupnosti, sklepali nova poznanstva in našli nove prijatelje. Projekt zasaditev njive in vrta nam je povzročal nemalo skrbi in razglabljanja, vendar nam je omogočil, da so se niti prijateljstva in dobrih odnosov s sosedi in krajanji še tesneje spletli ter marsikaterega stanovalca vrnil v čase njihovega otroštva in mladosti, ko so opravljali dela na polju in vrtu in pridelovali ter uživali ob sadovih lastnega dela.

Zemljišče za projekt smo prejeli v obdelovanje in skrb od evangeličanske cerkve. V izdelavo in izvedbo samega projekta smo povabili strokovnjake iz tega področja, DBE Rožengrunt in DBE Voličina. Obe dislocirani enoti že slovita po svojem širokem znanju glede pridelave zelišč, poljščin, vrtnin in vzreji živali. Predvsem DBE Rožengrunt je vodilen na tem področju, saj so zelo znani po pridelavi medu, domače marmelade, vložnega sadja, bučnega olja in vzreji živali za lastne potrebe. V DBE Rožengrunt so veseli vsakega obiska in vsi obiskovalci zapustijo kmetijo polni lepih vtisov in so navdušeni nad pridnimi rokami članov in zaposlenih.

Že kmalu, ko je skopnel prvi sneg je bila določena delovna skupina, ki je zasnovala omenjeni projekt. V začetku maja je prišlo do same izvedbe projekta s pomočjo obeh dislociranih enot, ob pomoči sokrajanov, sosedov, predstavnikov občine Hodoš in Madžarske narodne samoupravne skupnosti. Ob lepem in vročem pozno aprilskem dnevu smo zavihali rokave in pričeli z delom. Po skrbni zasnovi je tako nastal sadovnjak s sadikami češenj, jabolk, hrušk, sliv in orehov, del njive pa je bil zasajen s krompirjem, bučami in sončnicami. Ob robu njive je tudi nastal zeliščni vrt. Tudi najmlajši iz OŠ in vrta Hodoš so se nam pridružili.

Povabili smo jih tudi, da si zasadijo svoj kotiček z rožicami. Istočasno so pa pridne roke obdelovale tudi vrt kamor smo zasadili letne jagode, borovnice, paradižnik, papriko, jušno zelenjavo in solato. Ker nam je grozilo uničenje poljščin in vrtnin s strani divjih živali je bila postavljena po celotnem zemljišču ograja. Župan občine Hodoš, Rudolf Bunderla, nam je ljubeznivo »posodil« zidarja in s pomočjo soseda Štefana Benčeca in zaposlenih je ograja hitro rasla. Kot je na kmetih običaj smo projekt zaključiti z dobro hrano iz naše kuhinje in prijetnim druženjem.

Vzporedno je na pobudo direktorja SVZ Hrastovec, mag. Josipa Lukača, in župana občine Hodoš nastajal projekt postavitve čebelnjaka. Idejno zasnovano za izgradnjo čebelnjaka sta podala Andrej Zemljič iz Roženrunta in gospod Rudolf Bunderla starejši, ki je svojo poslanstvo prevzel z veliko ljubeznijo in navdušenjem.

Čez celo leto smo pridno pobirali sadove svojega dela, večkrat organizirali delovne akcije v katere so se tudi pridno vključili sosodje, katerim smo za vso skrb in podporo hvaležni. V jesenskih mesecih je bil projekt zaključen, pridelali smo nekaj krompirja, predvsem pa bučnih semen iz katerih smo iztisnili bučno olje.

Ker je bilo leto, kljub suši radodarno s sadjem smo ob njivi pobrali slive, jih posušili v Eko - socialni kmetiji Korenika in kuharji v naši kuhinji so skuhalih čudovito domačo slivovo marmelado in večkrat na krožnik pričarali sladne slivove cmoke.

Lahko bi zaključili, da nam je kljub začetni skrbi projekt prinesel predvsem veliko zadovoljstva, druženja, novih poznanstev in navezovanja prijateljstva ter vključevanja v življenje samega kraja. Obudili so se nam pa tudi spomini na opravila, ki že počasi tonejo v pozabo.

Pred prihajajočimi božični in novoletni prazniki smo se odločili, da smo priredili predbožično čajanko, tradicionalno že tretje leto zapovrstjo. Predbožična čajanka je potekala v prostorih CS Hodoš 6. decembra. Vabilu so se odzvali svojci in prijatelji stanovalcev, sosedje in krajanj občine Hodoš, predstavniki lokalne skupnosti, vodstvo SVZ Hrastovca in drugi vabljeni. Še posebej smo se razveselili najmlajših nadobudnežev iz OŠ in vrtca Hodoš. Predbožična čajanka je potekala v prazničnem vzdušju, prijetnem klepetu in mnogih dobrih želja za prihajajoče leto. Posladkali smo se z dobrotami iz domače kuhinje, ki so jih pridno pekli v kuhinji in zaposleni s stanovalci na enotah centra.

Naša želja za prihajajoče leto 2014 je čim več skupnih projektov in še tesnejšega povezovanja z lokalno skupnostjo ter druženja s prijatelji, ki nam obogatijo življenje.

Stanovalci in zaposleni CS Hodoš želimo vsem krajanom občine Hodoš in sosednjih občin blagoslovljene Božične praznike in srečno Novo leto 2014.

Irena Hödl, vodja CS Hodoš

A hodosi Tündérviz a mi örökségünk

A körte és a szilva a goricskói vidék meghatározó gyümölcse

A Tündérviz mozgalom, az őshonos gyümölcsfák átörökítését tűzte ki céljául, és mára a Kárpát-medence legsikeresebb hagyományörző programjává nőtte ki magát. A még élő örökség megmentését, a magyar gyümölcsök fajtagazdagságának megőrzését Kovács Gyula, pörtszombati erdész és gyümölcstermesztő indította útjára, aki már 30 éve foglalkozik a gyümölcsfajták gyűjtésével. Medes-hegyi birtokán a leltári adatok szerint mintegy 1600 gyümölcsfajtát tart számon. Hogy miért különleges számunkra egy ilyen

gyümölcsös megalapítása és a tündérviz mozgalom születéséről Kovács Gyulával a Medes-hegyen beszéltem.

-A Tündérviz szó a mai Kárpát-medencében mindenütt ugyanazt jelenti. Mi a története a mozgalomnak, hogy indult útjára egészen a kezdetektől?

Amikor gyűjteni kezdtem, nem csak a régi gyümölcsfajtákat kerestem, hanem a hozzájuk tartozó régi idők történetét is. Ennek kapcsán rá kellett jönnöm, hogy tulajdonképpen nekünk már az 1600-as években voltak gyűjteményeink, illetve nagy fajtagazdagsággal rendelkező kertjeink, amiket a Kárpát-medence különböző területein általában egyházi vagy világi személyek alapítottak. 100 évnél tovább azonban egyetlen

egy nagy magyar gyűjtemény sem maradt fenn. Amikor a saját gyűjtésem egész Kárpát-medencére kiterjedt, akkor eszméltem rá arra, hogy valószínűleg a nagy számok törvénye szerint idővel ez is áldozatul fog esni. Hogy ne járjon úgy a gyümölcsészet, ahogy a múltban - és itt nem a medesi saját gyűjteményt féltettem leginkább, hanem magát a kincset, a Kárpát-medence óriási fajtagazdagságát - úgy gondoltam, hogy sok apró kis gyűjteményt kellene létrehozni így a sokból csak marad majd valami hírmondó. Fontosnak tartottam azt is, hogy a gyümölcsészethez tartozó gasztronómia, krónikák, és helytörténeti dolgok is jegyezve legyenek. Ennek kapcsán született meg először Göcsejben egy-kettő ilyen kis gyűjtemény, illetve az Őrségi Viszákon, amiről talán a legtöbbet lehetett hallani.

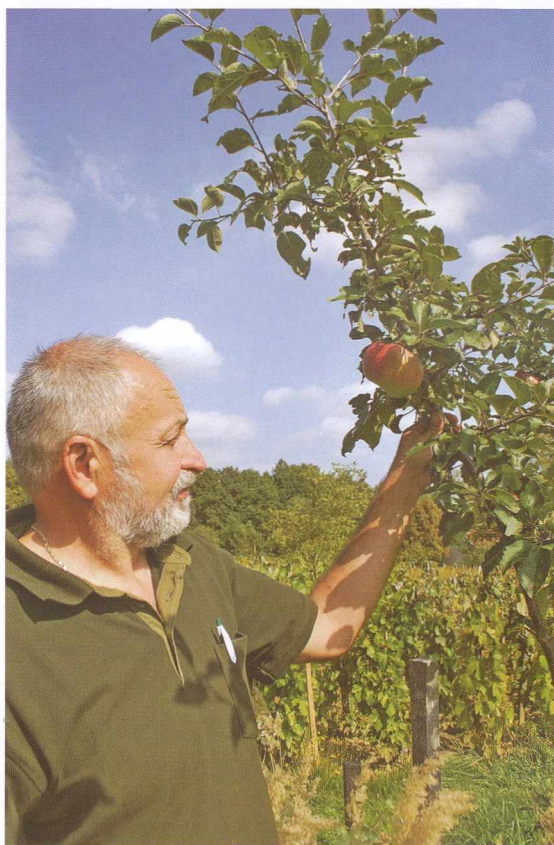
- Nem véletlenül, hiszen Szarvas József színművész a viszáki kert megvalósítása óta szintén élharcosa a mozgalomnak. A Tündérgert elnevezés is kapcsolódik a művészhez.

- A Medest a legenda szerint egykor erdélyi közösség lakta, akik az erdélyi Kis- és Nagymedeséről származtak. Én elmentem abba a térségbe gyűjteni és Móricz Zsigmond után - aki Erdélyt Tündérországgként emlegette - azt az erdélyi medesi gyűjteményt elneveztem Tündérorság Gyümölcsös Kertjének. Ez volt tulajdonképpen az első név. Viszákon Szarvas Jóskának is bemutattam a gyűjteményt, aki az első pillanattól már Tündérgertnek hívta, és a saját falujában a viszáki gyümölcsös megvalósításakor már tudatosan ezt az elnevezést használta. Egyébként a tündér, az egy magyar sajátosság, amit csak mi magyarok ismerünk. Másnak nem adatott meg, hogy a meséiket, mondáikat tündérek irányítsák. Másnak nincs erre nyelve se. Szerencsés volt a Jóskának ez az ötlete, hiszen ez annyira sajátos, annyira magyar.

- Mostanra egész Kárpát-medencében, a Csángóföldtől a Felvidékig létesültek Tündérgertek, 50-nél is több már a számuk. Minden egyes kert más, mindnek megvannak a sajátosságai, a története. Idén májusban Muravidék is bekapcsolódott ebbe a Kárpát-medencét felölelő mozgalomba, elsőként a Hodos községi Kapornak gazdagodott egy Tündérgerttel,

amit a községben tevékeny magyar nemzetiségi önkormányzat valósított meg.

- Mindenütt vannak kreatív emberek, akik kitalálják, hogy a Tündérgertek milyen szellemiség, milyen gondolat mentén működjenek. Hodos is nagyon szép dolgot talált ki magának. Hol lehetne szebb helye a gyümölcsösnek, mint egy helytörténeti múzeum és pálinkafőző környezetében? Főleg a pálinkára és a népi gyümölcsészetnek erre a részére koncentrálni az egész nagyon szépen kezd kialakulni szerte a Kárpát-medencében.

- Többször hangsúlyozza, hogy a 23. órában vagyunk. A mi vidékünkön, goricskóban melyek azok a gyümölcsfajták, amik a legveszélyeztetettebbek, amik még megmenthetőek lennének?

Ezt minden táj maga tudja, hogy náluk melyik a legveszélyeztetettebb faj. Úgy tudom, van egy „hodosi szilva”, amiről talán nem sokat tud a Hodos népe, pedig én így, ezen a néven találtam meg, valamikor 10-15 évvel ezelőtt. De nagyon fontosnak tartom ennek a térségnek például éppen a pálinka kapcsán, azokat a lassan feledésbe merülő régi, szotykosodó apró

körtefajtáit, amiből még nagyapáink pálinkát készítették. A tuskéskörtét, sózó körtét, búzaérő körtét még mindenki ismeri, de a szórványfajtákat, mint a vörös körte, fekete körte már alig - alig. Főleg a nevük ment a feledés homályába. ezeket a fajtákat nagyon fontos lenne megőrizni. A szilvák is nagyon elvesztek, a pomológiai leírások szerint 100 évvel ezelőtt még legalább annyi fajta szilva volt, mint alma. Mostanra ez közel sincs így. Tizedére csökkent a szilvák fajtája. Valószínűleg az oltás kiveszésével a szilvafajtáink veszték el leginkább. A szórvány almafajták, a batul, mosánszki, piros pogácsaalma, fehér pogácsaalma, rozmaring, ezek még megvannak, de ezek változatai, a népi egéalma, bális, mákalma, leányalma és még sorolhatnánk, ezek már egyre ritkábban fordulnak elő. A piros húsú almafajták is eléggé ritkák, egyes fajtát ki is pusztultak.

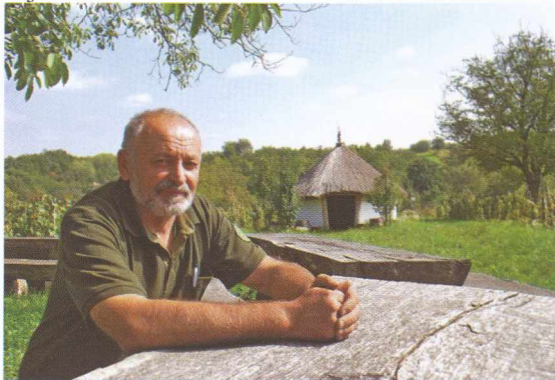
-A meglévő fajták közül, melyikből készülhet a legjobb pálinka?

Egy parasztember erre azt mondja, hogy amelyik van. Egyrészt a körtének a vidékünkön a sokszínűsége éppen azért alakult ki, mert minden gazda egyediségre törekedett. Mindenkinek a saját pálinkája volt a legjobb, és ez igaz is, mivel másnak olyan nem volt. A 100-at jócskán meghaladja azoknak az apró, szotykosodó körtefajtáknak a száma, amit a helyi ember pálinkára és ecetkészítésre használt. Mivel nálunk sózó körte volt a családban, ezért én azt mondom, hogy a sózókörte, de nyilván nagyon sok más még jobb körte van. Minden egyes fajtának megvan a saját karaktere, saját ízvilága, úgyhogy én ebben nem szeretnék állást foglalni. A körte mellett viszont ennek a vidéknek a szilva volt a meghatározója, sokkal több pálinkát ad. A régi időkben eladták, akár Bécsig is eljutott ennek a térségnek a szilvapálinkája. Göcseji adatok szerint, az 1800-as években 140 ezer nagy fát tartottak nyilván belső Göcsejben. Most talán 3- százaléka van meg. De mindenképpen a

körte és a szilva a meghatározó gyümölcse a térségnek, különösen a „hosszi szilva”.

Kovács Gyula elmondta, hogy már olyan kezdeményezések is vannak, amik részben a régi gyűjteményeket kívánják visszaállítani. Az erdélyi Magyarvalkón például, a néhai Mihály Elek tiszteletes csodálatos gyűjteményét szeretnék restaurálni. A csíksomlyói hármás keresztnél pedig, ahol régen gyümölcsfák voltak, azok helyére is Tündérkertet fognak rövid időn belül telepíteni. Farkaslakán a Makovecz kápolna alapkövét most fogják letenni, és ezt egy Makovecz-liget fogja körülölelni, ahol szintén az ottani gyümölcsfajták kerülnek elhelyezésre. A mozgalom tehát egyre nő, terebélyesedik.

A kapornaki tájház hátsó udvarában idén májusban 50 régi gyümölcsfa lelt otthonra. A számos körte, alma és szilva mellett a térségben egyre ritkább berkenyefák is helyet kaptak, pontosan kilenc. A Tündérkertek valójában génbankok, melyekben a fajok az utókor számára nevelkednek. Az ōrségi ember életében a gyümölcsteszés fontos szerepet töltött be régen, bízunk abban, hogy a jövő generációja értéként becsüli meg a kerteket, és nem csupán hírmódó, hanem a gyümölcstermesztő kultúra fontos részét fogják képezni a tájegységekre jellemző őshonos fajták.

Abraham Klaudia (Népujság-Garas)

Pretirana umetna svetloba slabo vpliva na človeka in živali

Javni zavod Krajinski park Goričko (JZ KPG), Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev (SDPVN), Društvo temno nebo in Občina Hodoš so v začetku septembra v

Hodošu izvedli 15. Mednarodno noč netopirjev ter akcijo »Vgasnimo posvejte«. S predavanji in pogovori so prim. mag. Branka Belović iz Zavoda za zdravstveno varstvo, biologinja Monika Podgorelec iz SDPVN, Tanja Premoša iz Društva temno nebo in Bojan Jandrašič iz astronomskega društva Astra predstavili vplive

svetlobnega onesnaževanja na človeka, živali ter opazovanje nebesnih pojavov.

Pod svetlobnim onesnaževanjem razumemo svetlobo iz umetnih virov, ki poveča naravno osvetljenost okolja ponoči. Čeprav razsvetljava ponoči potrebujemo, pogosto svetimo premočno in z neustreznimi svetilkami. Po podatkih omenjenega društva iz leta 2006 za javno razsvetljava v Sloveniji po nepotrebem zapravimo za 10 milijonov evrov električne energije letno. Prim. mag. Belovičeva je poudarila negativne vplive osvetljevanja na človeka, saj vnos umetne svetlobe v nočnem času med spanjem prekine tvorbo hormona melatonina, ki deluje antioksidativno in vpliva na splošno počutje ter zdravje. Dokazano je, da je pomanjkanje melatonina vzrok za povečano pogostost pojavljanja raka na prsni, prostati in debelem črevesju. Pretirano osvetljevanje in svetilke, ki oddajajo belo svetlobo (t.i. LED svetilke) motijo tudi številne živali in ogrožajo življenjsko raznovrstnost, dodaja Monika Podgorelec. Umetna svetloba privlači mnoge nočne metulje in hrošče, ki se zbirajo in letajo okoli svetilk dokler popolnoma ne omagajo ali pa jih opleni netopirji ter ptice. V tem času se ne prehranjujejo in ne razmnožujejo in imajo zato lahko manj potomcev. Zmanjševanje števila žuželk pa posledično negativno vpliva na opravevanje rastlin kot so buče in sadno drevje. Osvetljevanje cerkvenih stavb pa ima za posledico, da se netopirji, ki velikokrat živijo v njih, odpravijo pozneje na lov in tako zamudijo večerni mrak, ko je naokoli največ žuželk.

Ob jasni in neosvetljeni noči smo udeleženci za zaključek obeh akcij z ultrazvočnimi detektorji prisluhnili netopirjem v okolici cerkve in si s pomočjo teleskopa ogledali nebesna znamenja, nekatere planete in zvezdne kopice.

Tekst in foto: Gregor Domanjko

Tekmovanje v znanju o parku

Poznavanje in vedenje o našem bivalnem in življenjskem okolju se pričinja v šoli. Od nas odraslih je odvisno kako ga bodo dojemali naši zanamci. V sosednjem Narodnem parku Őrség, ki vključuje tudi slovensko Porabje, to počno na svojstven in zanimiv način. Deset let zapovrstjo pripravljajo tekmovanje za učence osnovnih šol v parku, ki se med seboj pomerijo z odgovori na vprašanja o značilnostih v parku, o njegovih bitjih in izročilu.

Letošnjemu finalnemu tekmovanju v Őriszentpétru smo prisostvovali tudi predstavniki KP Goričko in NP Raab. Med seboj se je pomerilo najboljših deset štiričlanskih ekip. Tokrat so prvič odgovarjali tudi na vprašanja o zanimivostih našega in avstrijskega parka. Zmagovalna ekipa se bo pridružila tekmelem iz Slovenije in Avstrije, ki se bodo v znanju o naravi, kulturi pomerili na pomlad. Zmagovalci kviza iz vseh treh držav bodo skupaj šli na nagradno popotovanje po Trideželnem parku Goričko-Raab-Őrség, kjer bodo šest dni odkrivali sosesčino, se družili s sovrstniki in nabrali novih izkušenj.

Stanka Dešnik

Najlepši travnik v Krajinskem parku Goričko v 2013

Javni zavod Krajinski park Goričko je skupaj s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije-zavodom iz Murske Sobote letos tretjič, v juniju izvedel izbor za najlepši travnik v Krajinskem parku Goričko. Namen izbora je bil opozoriti lastnike travnikov in splošno javnost na pomembno naravovarstveno vrednost travnikov ter jih spodbuditi, da še naprej rabijo in ohranjajo ekstenzivno gojene travnike, ki so življenjsko pomembni za redke

in ogrožene živalske ter rastlinske vrste na Goričkem. Obenem pa nagraditi tiste, ki sledijo tem ciljem in rabijo (kosijo) travnike v skladu z dobro kmetijsko prakso. Letos se je na izbor za Najlepši travnik v Krajinskem parku Goričko prijavilo 12 lastnikov, ki imajo svoje travnike v Ropoči, Vidoncih, Gradu, Kruplivniku, Lucovi, Čepincih, Hodošu, Dolencih, Šalovcih, Prosenjakovcih in Dobrovniku. Zmagovalec letošnjega izbora pa se nahaja v Čepincih in je v lasti Karel Gašparja. Omenjeni travnik je bil med vsemi travniki najbolj pester s travniškimi rastlinami, kar kaže na naravi prijazno košnjo in ekstenzivno rabo.

Gašparjevi travnik kosijo 2 krat na leto s strižno kosilnico, ki je najmanj škodljiva do prostoživečih živali. Prva košnja je konec maja ali v začetku junija, druga pa konec avgusta oz v začetku septembra. Na ta način redke travniške vrste rastlin lahko osemenijo, večina metuljev pa ima dovolj časa, da sklene svoj razvojni krog. Krmo, ki jo posušijo dajo v majhne podolgovate bale. Travnika ne gnojijo, saj bi s tem povzročili pretirano razmnoževanje le nekaterih vrst trav, kot sta npr. travniški lisičji rep ali ripeča zlatica ter posledično izginjanje redkih ali zavarovanih rastlin.

Besedilo in foto: Gregor Domanjko

ČEZMEJNI PROJEKT VISOKODEBELNI BISERI – 'UPKAČ'

Javni zavod Krajinski park Goričko (JZ KPG) skupaj z Regionalno razvojno agencijo Mura, Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Razvojno agencijo Slovenska krajina in Narodnim parkom Ōrség že dve leti izvaja čezmejni projekt Visokodebelni biseri – 'Upkač'. Cilj projekta Upkač je ohranjanje življenjske pestrosti v visokodebelnih

sadovnjakih, še posebej ptic, kot je smrdokavra (upkaš, hupkaš oz upkač po domače). S posameznimi aktivnostmi v projektu ne želimo "le ohranjati", ampak želimo prebivalce Krajinskega parka Goričko tudi vzpodbuditi za nove gospodarske priložnosti, ki se ponujajo v visokodebelnih travniških sadovnjakih. Zato smo izvedli vrsto aktivnosti, ki dajejo poudarek na pridelavi in predelavi sadja, predvsem jabolk. V JZ KPG izvajamo delavnice pravilne pomladitvene rezi visokodebelnih sort sadnega drevja, delavnice cepljenja sadnega drevja in delavnice predelave lastnih jabolk v sok. Čez zimo 2013-2014 in naslednjo pomlad nadaljujemo z izvajanjem pomladitvene rezi visokodebelnih sort sadnega drevja. Poleg osnovanja dveh novih sadovnjakov smo v preteklih dveh letih vsem novorojenčkom iz občin na območju Krajinskega parka Goričko razdelili skoraj 500 sadik jablan in hrušk, ter s tem obogatili fond visokodebelnih dreves na Goričkem.

V prostorih največjega gradu v Sloveniji smo letos spomladi odprli razstavne prostore o vlogi in pomenu travniških sadovnjakov za delo in življenje, tako za človeka kot tudi za prostoživeče živali.

V okviru projekta smo v JZ KPG kupili mobilno polnilno linijo za stiskanje jabolk. Na osmih različnih lokacijah na območju celotnega Goričkega smo izvedli 22 delavnic predelave jabolk v sok, na katerih je sok pridelalo več kot 230 lastnikov visokodebelnih sadovnjakov. Za sodelovanje in pomoč pri delavnicah se zahvaljujemo vsem občinam in županom, župniji Markovci ter prostovoljnimi gasilskim društvom.

Travniški visokodebelni sadovnjaki so za naravo in človeka nepogrešljivi. So življenjski prostor mnogim rastlinskimi in živalskim

vrstam. Kulturni krajini povečujejo estetsko vrednost, obenem pa izboljšujejo kakovost življenja prebivalcem Goričkega. S pridelavo in predelavo starih sort sadja imamo ljudje od njih ekonomsko korist, z njihovo rabo in

ohranjanjem, pa ohranjamo naše kulturno izročilo.

Uroš Koštric, koordinator projekta Upkač

Pridelano v Prekmurju - okusno in zdravo

Prekmurje že od nekdaj slovi po lepi naravi, bogatih pridelkih ter prijaznih, skromnih in delovnih ljudeh. Pridelki s prekmurskih polj, sadovnjakov in vrtov so kot nalašč za vse tiste, ki skrbijo za svoje zdravje in dobro počutje.

Z namenom, da prispeva k celostnemu trajnostnemu razvoju podeželja in oživitvi goričke pokrajine, ki ekonomsko šibkemu podeželskemu prebivalstvu omogoča izboljšanje kakovosti življenja izvaja Kmetijsko turistična zadruga Žitek s partnerji: Občino Cankova in Društvom za trajnostni razvoj podeželja Žitek projekt z naslovom »*Od samooskrbe do lokalne oskrbe*«.

V okviru projekta se na območju LAS Goričko izvajajo delavnice, predavanja, pomoč pri registraciji dopolnilnih dejavnosti, pomoč in svetovanje pri pripravi izdelkov za prodajo, vzpostavitev in zagotavljanje prodaje presežkov, pilotna postavitve smerokazov za identificirane ponudnike in table za označevanje ponudnikov, ureditev prostora za priložnostno kmečko tržnico..... Prav tako se z različnimi promocijskimi dogodki spodbuja uživanje lokalno pridelane hrane.

Zakaj takšen poudarek hrani pridelani v lokalnem okolju?

Prednost lokalno pridelane hrane je v krajši poti od njive do krožnika. Na ta način je hrana bolj kakovostna in sveža. Znižujejo se stroški za nepotrebno skladiščenje, prevoz in distribucijo. S tem se tudi varčuje z energijo in zmanjšuje onesnaževanje okolja.

V predgovoru publikaciji »*Od samooskrbe do lokalne oskrbe*«, ki je izšla v okviru projekta je minister za kmetijstvo mag. Dejan Židan med drugim zapisal: »Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je poleg proizvodnje hrane odgovorno tudi za ohranjanje naravnih virov, za kar si močno prizadevamo, saj se zavedamo, da brez varovanja najboljših kmetijskih zemljišč in kakovostne oskrbe z vodo ne more biti kakovostne hrane. Prav tako si prizadevamo tudi, da bi slovenska hrana našla pot do potrošnika. Zato želimo z aktivnostmi promocije spodbuditi zavedanje državljanov, da posegajo po domačih proizvodih. In menim, da je kamenček v tej promociji tudi ta brošura. Sam, tako v službi, kot doma v družini, s svojim zgledom in aktivnostmi skrbim, da je hrana iz lokalne bližine del vsakdanjega življenja. S tem tudi prispevam delček k ohranjanju domačega gospodarstva.....«

Poskušajmo tudi sami v vsakdanjo prehrano vključiti čim več lokalno pridelanih živil.

Andreja Počič
Branislava Belović

Javítsunk táplálkozásai szokásainkon – fogyasszunk halat legalább 2-szer hetente

Szlovénia lakossága kevés halat fogyaszt. A lakosság 2/3-a hetente egyszer sem eszik halételt. Vajon ön fogyaszt rendszeresen halat? A hal ugyanis fontos élettani jelentőségű fehérjét tartalmaz. Ezen kívül még vitaminokat és ásványi anyagokat is. Pl. szelént és jódot. A szelén antioxidáns, amely védi a sejteket a „szabad gyökök” (mérgező anyagok) ellen. A hal fontos alapeleme az omega 3 zsírsav. A lazac, tonhal. Pisztráng, és más halak nagyon gazdagok omega 3 zsírsavakban, ezek pedig nélkülözhetetlenek az egészség megőrzésében. Védik a szív és érrendszer egészségét. Csökkentik a vérnyomást és a trigliceridek szintjét a vérben. Csökkentik a szívritmus zavar kialakulásának veszélyét is. A rendszeres halfogyasztás véd bennünket az egyes rákbetegségek kialakulása ellen is. Az omega 3 zsírsavaknak gyulladáshatásuk is van, ami által csökkentik az asztma és allergia kialakulásának veszélyét is. A hal a könnyen emészthető élelmiszerek közé tartozik. Ezért használható a különféle diétákban is. Minden életkorban hasznos a fogyasztása. Sokféle finomság készíthető belőle, mindenki ízlésének megfelelően. Ajánlatos a hal rendszeres fogyasztása. Ha csak egy mód van rá, válasszuk a lazacot, makrélát, pisztrángot..... Élvezzük a halételek csodálatos ízvilágát.

Ötlet:

- *Fóliában mindenféle hal elkészíthető. A hal lédús és finom. Ugyanakkor megakadályozzuk a kellemetlen szag terjedését is a lakásban.*
- *A főtt vagy sült hal maradékát felhasználhatjuk finom saláták vagy krémek készítéséhez is.*
Prim. mag. Branislava Belović, dr. med.,

Praznično mizo obogatimo z zeljem

Prihajajoči prazniki nam že tradicionalno prinašajo kulinarične užitke. Pri količinah bodimo zmerni zaradi zdravja in spoštovanja praznikov. Na prazničnih mizah naj bo tudi zelje- sveže (belo, rdeče) in kislo. Pripravimo ga lahko kuhano ali dušeno kot prilogo k pečenkam in drugim prazničnim mesnim jedem. Prav tako lahko pripravimo različne solate, ki bodo prispevali tisti »zdрави« del k obilju prazničnih jedi. Zakaj nebi kot prilogo ponudili zavitka iz kislega zelja? Solata iz kislega zelja z bučnim oljem bo zadovoljila tudi tiste najbolj izbirčne. Lahko ji dodamo krompir, fižol, paradižnik, jabolko, brusnice, ananas.... Iz kislega zelja lahko vnaprej pripravimo okusne jedi. Na primer sarmo. Možnosti je veliko. Ne nazadnje gre za zelo kvalitetno živilo, ki ugodno vpliva na zdravje. Le pri dodajanju soli pri jedeh iz kislega zelja bodimo pozorni, kajti kislo zelje vsebuje precej soli.

Rdeče zelje s peso

40 dag rdečega zelja

25 dag pese

1 jabolko

1 redeča čebula

2 žlici olja

Kis

Košček cimeta

Žlička sladkorja

Na olju dušimo čebulo, dodamo naribano rdeče zelje, peso in jabolko. Prav tako dodamo košček cimeta (odstranimo ga ko je jed gotova) in žličko sladkorja. Preden je jed gotova dodamo kis. Postrežemo k mesnim jedem. za posebej fino in svečano jed primešamo še žlico brusnične marmelade.

Kislo zelje s suhimi slivami

60 dag kislega zelja

10 dag suhih sliv brez koščic

1 manjša čebula

2 žlici olja

lovorjev list

kumina

Na olju popražimo sesekljano čebulo in dodamo kislo zelje. Zalijemo s približno 3 dl vode in dodamo polovico suhih sliv, lovorjev list in kumino. Kuhamo pokrito približno 30 minut, da večina vode izhlapi. Ponudimo k pečenkam ali podobnim jedem.

Solata s kislim zeljem, jabolki in orehi

30 dag kislega zelja

2 aromatični jabolki

jabolčni kis

1 žlička sladkorja

beli poper

2 žlici orehovega olja (po želji)

2 žlici olja koruznih kalčkov

8 dag orehovih polovic

10 dag šunke

drobnjak

Šunko narežemo na kockice in popražimo. Jabolka narežemo na tanke kolobarje. Pomešamo zelje in jabolka ter prelijemo s prelivom iz olja, kisa in sladkorja. Popramo in premešamo. Potrosimo s pečeno šunko, polovicami orehov in drobnjakom.

Solata s kislim zeljem in gobami

30 dag kislega zelja
25 dag vloženih gob
40 dag kuhanega krompirja
1 čebula
peteršilj
2 žlici olja
malo limoninega soka
popper

Krompir olupimo in narežemo na kocke. Pomešamo vse sestavine in prelijemo s prelivom iz olja, limoninega soka in popra. Mariniramo eno uro v hladilniku.

Prim. mag. Branislava Belović, dr.med.
Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota

Ali zdrava prehrana in telesna dejavnost lahko prispevata k preprečevanju raka prostate?

Zdrava prehrana in redna telesna dejavnost sta izjemnega pomena pri preprečevanju kroničnih bolezni kot so bolezni srca in ožilja, sladkorna bolezen tipa 2, debelosti, rakavih bolezni... Med drugim tudi raka prostate. Moški, zavedajte se, da tudi sami lahko veliko prispevate k preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka prostate.

Predvsem skrbite, da bo vaša telesna teža primerna. Danes namreč imamo trdne dokaze, da za rakom prostate pogosteje zbolijo moški, ki so debeli. Torej, bodite pozorni na količino zaužite hrane. Predvsem na količine tiste hrane, ki je zelo kalorična. **Jejte pestro hrano**, ki naj bo pretežno rastlinskega izvora (polnovredna žita in izdelki, zelenjava, stročnice, sadje). **Uživajte zmerno količine mesa, mleka in mlečnih izdelkov**. Izbirajte tiste z manj maščob.

Vsak dan uživajte zelenjavo in sadje ob vsakem obroku. Namreč vsebujeta vitamine (C, E, K, provitamin A), minerale (železo, kalcij, magnezij...), veliko prehranskih vlaknin ter zaščitne snovi. Uživajte zelenjavo in sadje vseh barv. Še posebej so priporočljivi brokoli, cvetača, ohrovt, zelje, brstični ohrovt, paradižnik. Namreč ta zelenjava je bogata s snovmi, ki delujejo anti kancerogeno. Tako na primer paradižnik vsebuje likopen, ki je močan antioksidans. Likopen se najbolje izkorišča če je paradižnik kuhan z dodatkom manjše količine rastlinske maščobe (juha, omaka in podobno). Pomemben je tudi betakaroten, ki se nahaja v korenčku, rumeni buči, marelicah, špinaci, blitvi, zelju...

Priporočljivo je uživati **ribe**, še posebej sardele, skuše, postrvi, lososa (vsebujejo večje količine omega-3 maščobnih kislinskih).

Še posebej pazite na **količino in kvaliteto maščob**. Prednost naj imajo rastlinska olja - olivno, sončnično, bučno.... Zmanjšajte uživanje živalskih maščob in živil bogatih z živalskimi maščobami (mast, ocvirki, maslo, smetana, mastno meso, klobase, paštete in drugi mesni izdelki, industrijski pripravljena hrana in hitra hrana...). Izogibajte se tudi trans maščobnim kislinam (trde margarine, industrijski pripravljena hrana).

Sladkorja in sladice naj bo v vaši prehrani čim manj. Namesto sladice raje uživajte sadje (sveže in suho). Če že uživata sladice naj bo to poredko in v manjših količinah.

Razen na primeren energetski vnos in izbiro živil bodite tudi pozorni na **zdrav način priprave**. Predvsem se izogibajte hrani praženi v maščobi (ocvrte jedi). Namreč pri cvrtju se ustvarjajo rakotvorne snovi (akrilamidi).

Zdrav način prehranjevanja in vsakdanja telesna dejavnost naj postaneta vaša vsakdanja navada, ki bo prispevala k zaščiti pred rakom prostate, obenem pa tudi drugim rakavim boleznim, boleznim srca in ožilja, sladkorni bolezni, debelosti...

Pisana solata s kitajskim zeljem

30 dag kitajskega zelja
10 dag rdečega zelja
1 srenje velik korenček
1 srednje velika paprika
10 dag kumar
4 dag mandeljnov
Preliv:
2 žlici olivnega olja
Kis
Sol, poper

Kitajsko in rdeče zelje fino narežemo. Korenček naribamo, kumaro narežemo na tanke kolobarje, papriko pa na tanke rezance. Pomešamo zelenjavo in prelijemo s prelivom ter potrosimo z mandeljni narezanimi na listke ali grobo sesekljanimi (lahko tudi s sezamovim semenom).

Namig: solata je lahko lahki obrok če ji dodamo 30 dag pečenih piščančjih ali puranjih prsi narezanih na trakove ter kos polnovrednega kruha.

prim. mag. Branislava Belović, dr.med.
Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota

POLICIJA SVETUJE

PREVIDNO Z NEZNANCI!

Tako na območju Slovenije, kot tudi na območju Pomurja narašča število vlomov, ki so izvedeni na dobro pripravljen način.

Svetujemo vam:

- večjih vsot gotovine in dragocenosti ne hranite doma.
- ne odpirajte vrat neznancem.
- zapirajte in zaklepajte vhodna vrata.
- pred vhodnimi vrati imejte ustrezno razsvetljavo, zelo priporočljiva je senzorska luč
- vrata opremite s ključavnico z varovalom ali varnostno verigo in kukalom
- namestite domofon ali videofon.

V najhujšem primeru oz. primeru ropa ali vloma, lahko tudi sami pomagate k uspešni izsleditvi storilca oz. storilcev, predvsem če takoj pokličete Policijo in si dobro zapomnite ali zapišete osebni opis sumljivih oseb (spol, starost, velikost, obleka, posebne značilnosti obraza, hoje, govora in drugo), registrsko številko, barvo, znamko in tip vozila, ter smer odhoda oz. pobega. **Do prihoda policije ničesar ne premikajte in pospravljajte, da ne boste uničili koristnih sledi, ki bi lahko pripomogle k odkritju storilca.**

BREZ VANDALIZMA JE LEPŠE - ZAUSTAVIMO GA!

Uničevanje spomenikov, klopi, igral na otroških igriščih, dreves in parkov, telefonskih govorilnic, skrunitev grobov, razbijanje veliko okrasnih plošč na zidovih, šip in uličnih svetilk, pisanje po zidovih, prevračanje smetnjakov, uničevanje prometnih in drugih znakov, parkiranih avtomobilov, nogometni huliganizem, metanje kamnov na mimovozeča vozila, v okna vlakov, nastavljanje skal na železniške

proge ipd. so postali nekako del našega vsakdana, vendar nikakor ne del, s katerim bi se lahko kar tako sprijaznili, saj vandalizem poleg neposrednih posledic v okolju zapušča tudi motnje v družbenih odnosih ter lahko vodi v brezbriznost, strah in razkroj. Vandalizem sam po sebi kliče vandalizem. V mnogih deželah je postal veliko zlo mestnega pa tudi vaškega življenja.

Vandalizem je lahko tudi kaznivo dejanje, predvsem pa škodljivo vpliva na vsakdanje življenje, medsebojne odnose, ruši občutek varnosti in dobro počutje v okolju.

Ob vandalskih dejanjih nikoli ne ostanite brezbrizni, češ saj to ni moje, to se me ne tiče in podobno. Bodite vzor vašim otrokom, sosedom in drugim sodržavljanom. Zavedajte se posledic vandalskih dejanj in nam pomagajte pri preprečevanju ter pri odkrivanju storilcev. **Čisto in lepo urejeno okolje, prijazni in gostoljubni ljudje so za turistično ponudbo nepogrešljivi in tega se je potrebno nadvse zavedati.**

PRAZNIKI BREZ PETARD, SAJ POK - LAHKO POMENI TUDI STOK!

Ne meči petard! Če se tej izkušnji ne moreš upreti, pirotehnične izdelke uporabljaj tako, da to drugih ne moti in ne ogroža. Mnogim državljanom je namreč uporaba pirotehničnih izdelkov neprijetna in jim vzbuja strah, nelagodje in občutek nevarnosti!

Uporaba pirotehničnih izdelkov kategorije 1, katerih glavni učinek je pok, je dovoljena le od 26. decembra do 2. januarja, pa tudi takrat teh izdelkov ni dovoljeno uporabljati v strnjenih stanovanjskih naseljih, v zgradbah in vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih za potniški promet in na površinah, na katerih potekajo javna zbiranja. V stanovanjskih zgradbah in drugih zaprtih prostorih je dovoljeno uporabljati le ognjemetne izdelke kategorije 1, ki so namenjeni takšni uporabi. Izdelki so v ta namen tudi označeni.

Mladoletnikom do 14. oziroma 16. leta starosti je dovoljeno uporabljati pirotehnične izdelke kategorij 1 in 2 le pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov.

Prepovedana je predelava, uporaba v drugih predmetih, lastna izdelava ter preprodaja pirotehničnih izdelkov. V policiji ugotavljamo, da je največ poškodb ravno pri takšni prepovedani uporabi izdelkov in uporabi pirotehničnih izdelkov, ki niso bili kupljeni v prodajalnah z dovoljenjem pristojnega organa oz. so bili kupljeni na črnem trgu.

Nepremišljena, neprevidna in objestna uporaba pirotehničnih izdelkov pogosto povzroči **telesne poškodbe** (opekline, raztrganine rok, poškodbe oči itd.), **moti živali ter onesnažuje okolje.**

Za posameznike je predvidena globa od 400 do 1200 evrov.

Neprimerna uporaba pirotehničnih izdelkov je problem vseh, zato prosimo starše, skrbnike, učitelje in vzgojitelje, da opozarjajo na nevarnosti in možne posledice.

VARNO SKOZI KURILNO SEZONO – POLICIJA SVETUJE !

Policija vsako leto med ogrevalno sezono obravnava nekaj primerov zastrujitve z ogljikovim monoksidom (CO) in dimniške požare.

Bodimo pozorni na požarno varnost in na nevarnost zastrupitve z ogljikovim monoksidom. Pri obeh nevarnostih je ključnega pomena pravilna vgradnja in pravilno vzdrževanje kurilnih naprav.

Pri vseh kurilnih napravah je pomembno:

- dimovode (dimnike) moramo redno čistiti in kontrolirati ter vzdrževati;
- kurilne naprave oz. peči moramo redno vzdrževati;
- naprave in sistemi morajo biti nameščeni pravilno in v skladu z navodili proizvajalcev;
- v kurilni napravi nikoli ne zažigajte kartona, dekorativnega papirja, robčkov ali novoletnih jelk, saj se goreči delci lahko dvignejo v dimnik in vžgejo obloge;
- podstrešje naj bo pospravljeno, v bližini dimnika ne hranite stvari, ki lahko zagorijo.

V primeru zaznave požara ali zastrupitve s CO nemudoma pokličite 112 ali 113, če je v prostoru dim, vanj ne vstopajte, ognja v dimniku nikoli ne gasite z vodo, saj je to zelo nevarno. Voda ob razbeljenih stenah dimnika se upari in poveča svojo prostornino, zaradi česar lahko dimnik eksplodira, ne odpirajte dimniških vrat, omogočite dostop gasilcem, ter po požaru pregled dimnika s strani pristojne službe oz. dimnikarja.

PEŠCI, KOT NAJŠIBKEJŠKI UDELEŽENCI V CESTNEM PROMETU!

Pešci so ena izmed najbolj ogroženih skupin udeležencev v prometu, saj spadajo med šibkejšje udeležence. Za varnost pešcev lahko storimo naslednje:

- pešci, poskrbite, da boste v prometu vidni;
- pešci, upoštevajte prometne predpise;
- pešci, hodite po pločnikih (če obstajajo).

Za varnost pešcev pa je zelo pomemben dejavnik tudi ravnanje voznikov motornih vozil. Vozniki motornih vozil, bodo za varnost pešcev naredili največ, če bodo upoštevali, da so na cestah tudi pešci!

VARNOST V PROMETU V ČASU ZIMSKIH RAZMER!

Pozimi, ko so vremenske razmere nepredvidljive, moramo udeleženci v prometu, predvsem vozniki motornih vozil, računati na možne hitre spremembe voznih razmer. Ob spremenjenih voznih razmerah je temeljni pogoj za varno udeležbo v prometu **ustrezna zimska oprema** motornega, pa tudi priklopnega vozila, za kar moramo pravočasno poskrbeti.

Zakon o pravilih cestnega prometa določa, da morajo biti motorna in priklopna vozila na slovenskih cestah **pozimi** (med 15. novembrom in 15. marcem naslednjega leta) **in v zimskih razmerah** (ko se ob sneženju sneg oprijema vozišča ali je vozišče zasneženo, zaledenelo (ledena ploskev) ali poledenelo (poledica)), opremljena s **predpisano zimsko opremo**.

***Želimo vam, da bi se vsak dan
posebej zahvalili za trenutke,
ki so nam podarjeni,
bili hvaležni za malenkosti,
cenili zdravje in znali negovati ljubezen,
ki nam je dana na vsakem koraku.***

Naj vam mir Božične noči, polni srca vse dni v letu 2014

Kolektiv Metuljček

Skrb za domače živali pozimi in v času praznikov

V hladnih zimskih dneh je potrebno posvetiti posebno pozornost zaščiti domačih živali pred vplivi mraza. **Za pse** ki preživijo zimo na prostem, je potrebno urediti primerno hiško, ki naj bo dobro toplotno izolirana, ima naj zastor na vhodu, ki preprečuje direkten vdor hladnega zraka, na tleh naj bo ležišče (podlaga) iz materiala, ki bo psa grel (odeja ali podobno). Hiška naj bo nekoliko dvignjena od tal, da se prepreči vdor vode in vlage.

Še posebej je potrebno v hladnih dneh poskrbeti za zdravo in kalorično prehrano psa, najbolje je uporabljati brikete, ker ti ne zmrzejo, večkrat dnevno pa mu je potrebno ponuditi vodo, ker ta v posodi na prostem pozimi hitro zmrzne.

Pse je potrebno tudi pozimi dnevno voditi na sprehode, najlažje jih ogrejemo z intenzivnim gibanjem (metanje žogice, palice), pazimo pa na zaledeneli površini, kjer se lahko pripetijo tudi poškodbe okončin zaradi zdrsa. Pri sprehodih hišnih psičkov pazimo na soljene površine, ki lahko povzročijo razjede blazinic na tačkah, zato takoj po prihodu domov, psičkom z mlačno vodo temeljito očistimo noge.

Mačke, ki preživljajo zimo na prostem, prav tako potrebujejo toplo zavetje pred mrazom. Tako jim lahko uredimo ležišče s toplo podlogo v delu hiše, kjer se rade zadržujejo (drvarnice, lope, ute...). Prav tako jim ponudimo primerno hrano in zadostno količino vode.

Kakor psi in mačke, **tudi ostale vrste domačih živali** (konji, krave, prašiči in druge živali) težko prenašajo nizke zimske temperature, zato jih je potrebno namestiti v topel, svetel, očiščen in suh hlev.

Posebno pozornost v prazničnih dneh namenimo zaščiti naših ljubljencev pred vplivi delovanja **pirotehničnih sredstev**. Pokanje petard povzroča pri živalih hud stres, jih plaši, nemalokrat pa živali tudi fizično poškoduje (raztrganine, povoženje zaradi strahu in pobega od hiše, i.t.d.). Da preprečimo posledice pokanja petard, spuščanja raket in podobno, **se z živalmi v teh prazničnih dneh izogibamo mest, kjer se vrši pokanje**. Najbolje je, **živali namestiti v notranje prostore, kjer bodo zaščitene pred zvočnim in svetlobnim delovanjem eksplozivnih sredstev**, kot tudi na ta način preprečimo možnost pobega živali od hiše zaradi strahu in stresa, katerega doživlja kot posledico negativnega vpliva delovanja pirotehničnih sredstev. Kadar živali ne nudimo zadostne pozornosti in zaščite v teh primerih so posledice lahko še veliko hujše, kot si lahko mislimo, saj se živali lahko izgubijo, lahko jih povozi avto ali se jim zgodi kakšna podobna nesreča. Živalim se torej v teh prazničnih dneh še bolj posvečamo, kot ostale dni v letu, poskušamo jih zamotiti z igro, nežno glasbo, v nobenem primeru pa jih ne puščamo same.

ŠE POSEBEJ PA NAPROŠAMO VSE LJUDI, NAJ SE V TEH PRAZNIČNIH DNEH, ODPOVEDO UPORABI EKSPLOZIVNIH SREDSTEV. PRAZNUJMO V MIRU IN SPOKOJNOSTI – TEMU SO NAMREČ TI PRAZNIKI NAMENJENI.

Veseli nas, da boste naše nasvete upoštevali in živali vam bodo hvaležne!

Društvo za zaščito živali Pomurja

OBVESTILO

OBVEŠČAMO VAS, DA BO V DRUGI POLOVICI TEGA MESECA MOŽEN SPREJEM SLOVENSКИH NACIONALNIH PROGRAMOV (SLO1, SLO2, SLO3 IN TELE MARIBOR) NA KANALU 39 V KRPLIVNIKU IN ZASELKU DOMAFÖLD. VSE DODATNE INFORMACIJE LAHKO DOBITE NA TELEFONSKI ŠT. 55 98 033.
MNSS OBČINE HODOŠ

ÉRTESÍTÉS

ÉRTESITJÜK ÖNÖKET, HOGY E HÓNAP MÁSİK FELÉTÖL FOGHATJÁK A SZLOVÉN NEMZETI PROGRAMOKAT (SLO1, SLO2, SLO3 ÉS A TELE MARIBORT) A 39-ES CSATORNÁN KAPORNAKON ÉS DOMAFÖLDÖN. TOVÁBBI INFORMÁCIÓT A KÖVETKEZŐ TELEFON SZÁMON KAPHAT 55 98 033.
HODOS KÖZSÉG MNÖK

Spoštovani,

prijavite se k prejemanju E-računa podjetja Saubermacher-Komunala Murska Sobota d.o.o., Noršinska ulica 12, 9000 Murska Sobota in sodelujte v nagradni igri ***E-račun v vsak dom***. V nagradni igri, ki bo potekala **od 1.12.2013 do 31.1.2014** lahko sodeluje vsaka fizična oseba, ki:

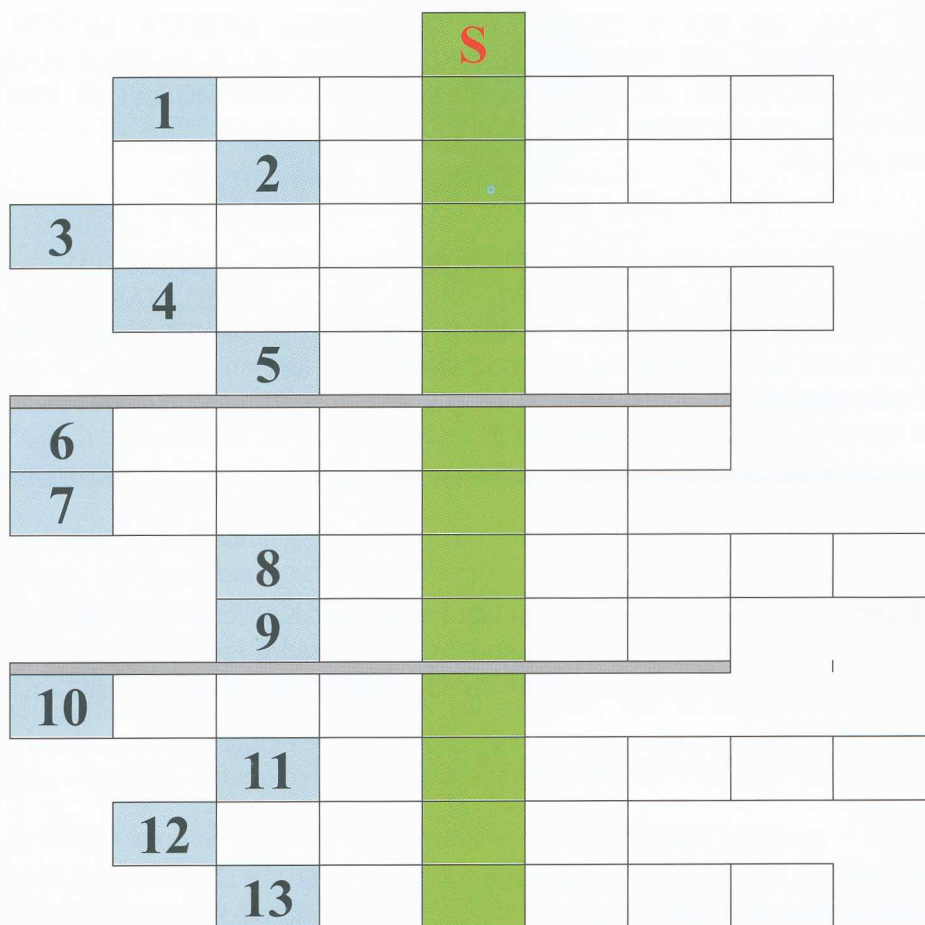
- ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji,
- je polnoletna,
- ni zaposlena v podjetju Saubermacher – Komunala Murska Sobota d.o.o. oz. njen ožji družinski član,
- v času trajanja nagradne igre:
- uspešno opravi prijavo v svoji spletni banki k prejemanju e-računa, v kolikor je prejemnik papirnega računa,
- uspešno opravi prijavo v svoji spletni banki k prejemanju e-računa in v kolikor ni prejemnik papirnega računa, hkrati izpolni pooblastilo k prejemanju e-računa,
- s prijavo v spletno banko posreduje svoje kontaktne podatke in sicer ime, priimek, elektronski naslov, telefonsko številko in sklicno številko z zadnjega računa.

V nagradni igri bodo podeljene naslednje nagrade:

Nagrade	
1. nagrada	90 % popust na storitev zbiranja komunalnih odpadkov v naslednjih treh mesecih
2. nagrada	70 % popust na storitev zbiranja komunalnih odpadkov v naslednjih treh mesecih
3. nagrada	50 % popust na storitev zbiranja komunalnih odpadkov v naslednjih treh mesecih
5 tolažilnih nagrad	Set ločevalnih košev EKOMAN

Več o nagradni igri in rezultatih si preberite na spletni strani podjetja Saubermacher-Komunala Murska Sobota d.o.o. (www.saubermacher-komunala.si).

Geslo križanke pošljite na občino Hodoš do 31.12.2013. Prijetno reševanje!

Praznovanje 50. rojstnega dne – Az 50.-ig születésnap ünneplése

14. Občinski praznik – A 14. Községi ünnep

V pobrateni občini Hodoš na Slovaškem – A szlovákiai Hodos testvérközségben

Srečanje upokojencev – Nyugdíjasok találkozója

Miklóševanje in postavitev jelke – Mikulázás és a fenyőállítás

